

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Srovnání ochrany území v CHKO u nás a ve srovnatelných územích
v německy hovořících zemích z hlediska potenciálu rozvoje, legislativních
překážek a blokování rozvoje a zdrojů

Bc. Šárka Petrunčíková

Diplomová práce

2011

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Šárka PETRUNČÍKOVÁ
Osobní číslo: E090343
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Regionální rozvoj
Název tématu: Srovnání ochrany území v CHKO u nás a ve srovnatelných územích v německy hovořících zemích z hlediska potenciálu rozvoje, legislativních překážek a blokování rozvoje a zdrojů
Zadávající katedra: Ústav veřejné správy a práva

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce: Srovnání CHKO a NP u nás a v německy mluvících zemích (Rakousko, Německo-Bavorsko, Sasko), pohled z hlediska legislativy, překážek a cestovního ruchu.

- Charakteristika CHKO a NP v ČR
- Charakteristika CHKO a NP v německy mluvících zemích (Rakousko, Německo-Bavorsko, Sasko)
- Cestovní ruch a jeho problémy ve vybraných CHKO a NP
- Celkové srovnání CHKO a NP u nás a v německy hovořících zahraničí

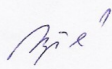
Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

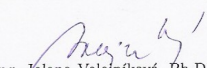
www.mzp.cz
www.nationalpark-bayerischer-wald.bayern.de
www.nationalpark.co.at
www.ochranaprirody.cz
www.sfzp.cz

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.**
Ústav veřejné správy a práva
Konzultant diplomové práce: **Mgr. Michael Pondělíček**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **23. června 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2011**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 5. srpna 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladu, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Kolíně dne 24. 4. 2011

Bc. Šárka Petrunčíková

ANOTACE

Orientace na ochranu přírody. Charakteristika ochrany přírody v České republice a Německé spolkové republice. Porovnání a využití současné legislativy a jejich překážek. Analýza vzájemné příhraniční spolupráce, vývoje cestovního ruchu a propagace

Klíčová slova: ochrana přírody, zákon, životní prostředí, národní park a CHKO.

TITLE

The comparison of environmentally protected areas in the Czech Republic and similar areas in German speaking countries focusing on growth potential, legal influences and barriers of development and resources

ANNOTATION

Focus on nature conservation. Characteristics of Nature Conservation in the Czech Republic and Federal Republic of Germany. Comparison and utilization of current legislation and barriers. Analysis of mutual cross-border cooperation, tourism development and promotion

Key words: conservation of nature, law, environment, national parks and natural reserves.

PŘEDMLUVA

Člověk jako takový se narodil v „panenské“ přírodě, za časů bez těžkého průmyslu, chemikálií a technologického pokroku. V té době, která nelze přesně určit, soužil s přírodou a respektoval ji. Příroda pro něho byla důležitou složkou života, zdrojem potravy apod. Vážil si ji a nepatrně narušoval v rámci své obživy. Postupem času, ale bohužel toto podvědomí vyprchávalo, člověk chtěl víc a víc. Což bylo a je důsledkem kulturního a průmyslového rozvoje, tzn. zástavby velkých ploch a často i k „netoleranci“ přirozené obnovy přírody. Proto bych chtěla touto svou prací přispět k dodržování, uvědomování a flexibilitě v systému ochrany přírody.

Velké poděkování patří Mgr. Michaelovi Pondělíčkovi, který mne po dobu mé práce vedl a směřoval tím správným směrem a samozřejmě také nesmím zapomenout na své blízké okolí.

OBSAH

ÚVOD	- 7-
SLOVNÍK VYBRANÝCH POJMŮ	- 8 -
1 HISTORIE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	- 9 -
2 LEGISLATIVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY	- 11 -
2.1 Zákon o životním prostředí České Republiky č. 17/1992 Sb.....	- 11 -
2.2 Zákon a CHKO v ČR.....	- 15 -
3 CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI A NÁRODNÍ PARKY v ČR	- 18 -
4 INSTITUCE PŮSOBÍCÍ V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	- 21 -
4.1 Ministerstvo životního prostředí (MŽP).....	- 21 -
4.2 NATURA 2000.....	- 23 -
4.2.1 Výběr oblastí Natura 2000.....	- 24 -
4.2.2 Ochrana v oblastech Natura 2000.....	- 24 -
5 OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ pro období 2007-2013	- 25 -
6 NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA A CHKO ŠUMAVA	- 26 -
6.1 Národní park Šumava.....	- 26 -
6.2 CHKO Šumava.....	- 27 -
6.3 Významná mezinárodní zařazení.....	- 28 -
7 OCHRANA ÚZEMÍ NĚMECKO	- 32 -
7.1 BAYERISCHER WALD – BAVORSKÝ LES.....	- 33 -
7.2 Zákon o ochraně přírody, krajiny a využití pro volnou přírodu.....	- 34 -
8 LEGISLATIVA ČR versus SRN Bavorsko	- 45 -
9 PROPAGACE A CESTOVNÍ RUCH	- 47 -
9.1 Česká republika – Šumava.....	- 48 -
9.2 Německá spolková republika – Bavorsko.....	- 49 -
9.3 Vzájemná spolupráce.....	- 52 -
10 OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHRAŇNÍ SPOLUPRÁCE ČR - BAVORSKO	- 53 -
10.1 SWOT ANALÝZA.....	- 55 -
10.1.1 Silné a slabé stránky.....	- 55 -
10.1.2 Příležitosti a hrozby.....	- 57 -
10.2 Rozvoj území a životního prostředí.....	- 59 -
ZÁVĚR	- 60 -
POUŽITÁ LITERATURA	- 62 -
SEZNAM OBRÁZKŮ	61-
PŘÍLOHY	- 65 -

ÚVOD

Svou diplomovou práci jsem zaměřila na porovnání legislativy, propagace a organizace cestovního ruchu v rámci krajinných oblastí a Národních parků v ČR a německy mluvících zemích, na příkladu Bavorska a Bavorského národního parku a Šumavského národního parku a CHKO Šumava. Cílem bylo zhodnotit úpravy zákonů a přístupy k ochraně přírody a cílení a smysluplnost opatření na propagaci nebo na posílení cestovního ruchu.

Dalším z cílů práce je porovnat strukturu organizací a jejich pravomocí a funkcí. Velmi důležité je, jaký je jejich přístup k problematice ochrany přírody, neboť to ovlivní celkovou úspěšnost opatření na ochranu krajiny. Specifikem v oboru je odpovídající aplikace zákonů, vyhlášek a dobře fungující management v jednotlivých oblastech. Podstatné je, aby veškeré organizace v rámci systému ochrany přírody fungovaly jako „organismus“, aby se navzájem doplňovaly a komunikovaly a to i v rovině orientované na propagaci ochrany přírody a krajiny.

Předmětem práce je tedy podívat se na způsob péče o území a jeho podklady ze všech možných stran, nikoliv jako zaujatý expert, ale jako nezávislý vnější pozorovatel, který zhodnotí efektivnost a účinnost aktivit. Pro porovnání byl vybrán náš z nejnavštěvovanějších regionů, co se domácí turistiky týče, tedy Šumava a k ní přilehající Bavorský les (Spolková Republika Německo – Bavorsko).

SLOVNÍK VYBRANÝCH POJMŮ

Životní prostředí = soubor všech činitelů, se kterými přijde do styku živý subjekt, a podmínek, kterými je obklopen

Zákon = sada pravidel či norem

CHKO = chráněná krajinná oblast, definovaná zákonem č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků

NP = národní park, rozsáhlé území, jedinečné v národním nebo mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy

Biotop = životní prostředí určitého organismu na určitém stanovišti

Biodiverzita = rozmanitost života v přírodě

Cestovní ruch = způsob uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné prostředí ve volném čase obyvatelstva.

1 HISTORIE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Člověk jako takový, je součástí přírody, zároveň je také součástí procesů, které v ní probíhají. Jak se člověk vyvíjel a s ním i jeho intelekt, začaly se měnit i jeho nároky na přírodu. Postupně si uvědomoval, že by měla existovat vyváženost vztahu k prostředí, takže si lidstvo začalo uvědomovat, že nelze vše ustanovit podle jeho potřeb. A právě proto docházelo k úvahám o navrácení a zachování přirozeného stavu přírody – tedy o její ochraně (19. století). Za první snahy o ochranu přírody lze označit zřizování obor a lesů pro divokou zvěř. V těchto areálech, které byly zřizovány od 13. století bohatými šlechtici, byl silně omezen vstup a hospodaření.

Zvěř chovaná v oborách potřebovala zachování přirozeného prostředí s vysokou biodiverzitou. A právě díky těmto oborám byly zachovány relativně velké neporušené části přírody až do pozdního novověku (např. fragmenty Křivoklátska)

Ochrana přírody se zrodila na začátku 19. století jako snaha zabránit exploataci přírodních zdrojů. Původní funkcí ochrany byla konzervace relativně poškozených částí přírody a to formou vyhlášení striktních rezervací, s vyloučením hospodaření a často i přístupu člověka. Například nejstarší rezervací na našem území je Žofínský prales, který byl vyhlášen roku 1838 na panství Buquoyů.

Ve dvacátém století přebíral postupně garanci nad ochranou přírody stát. Ten pokračoval ve vyhlášení dalších rezervací i větších chráněných území.

V meziválečném období u nás nebyla ochrana přírody nijak právně ustanovena a patronaci nad ní převzali vyškolení odborníci, jejichž prací bylo vyhledávat cenná území (na základě jejich zkušeností nebo existujícího biologického průzkumu) a vyhlášovat je za rezervace.

První zákon na ochranu přírody byl schválen v roce 1956 a nesl číslo 40/1956 Sb. Tento zákon byl velice stručný. Postihoval spíše prosté občany, než velké podniky, což bylo dáno tím, že omezování průmyslu a zemědělství nebylo v zájmu tehdejšího režimu. Dokonce se veřejně mluvilo o „boji s přírodou“. Zákon definoval tyto kategorie chráněných území (územní ochrana):

- Národní park – platí dodnes
- Chráněná krajinná oblast – platí dodnes
- Státní přírodní rezervace – tato kategorie již neexistuje

- Chráněný přírodní výtvar - tato kategorie již neexistuje
- Chráněný park a zahrada - tato kategorie již neexistuje
- Chráněná studijní plocha - tato kategorie již neexistuje

Dále pak se přibližně v 70. letech začal pohled na ochranu přírody celosvětově měnit. Z problému lokálního se začal stávat problém globální, a to díky tomu, že se začaly projevovat škodlivé vlivy člověka a překračovaly hranice států, některé organismy se začaly rychle vytrácet. Ochrana přírody se začala měnit také z konzervační (zákaz vstupu a hospodaření) na aktivní (řízené hospodaření, omezený vstup za účelem výzkumu a poučení laické veřejnosti).

Ochrana přírody jako taková začala záviset na iniciativě každého jedince. Tito lidé se sdružovali do nevládních organizací a podíleli se na různých ochranných programech. Také reagovali na projekty, které by mohli jakýmkoliv způsobem ovlivnit ochranu přírody, např. nová výstavba.

Vývoj a změna ochrany přírody nebyly ve světě stejnoměrné, v zemích, kde vládl komunistický režim, byl tento rozvoj pomalejší, mj. také proto, že zde nemohly fungovat legálně nevládní organizace.

2 LEGISLATIVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Legislativa v oblasti životního prostředí je jedním z nástrojů k zajištění tzv. udržitelného rozvoje. Pod tímto pojmem se schovává hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí dalším generacím.

V 90. letech došlo k náhradě „předlistopadové“ legislativy životního prostředí legislativou novou, která byla v roce 2000 harmonizována s předpisy Evropské Unie (Natura 2000).

Je postavena na následujících principech: prevence (předcházet je výhodnější než odstraňovat následky), za znečišťování se platí (postupně se zpřísnující limity), represe (pokuty, omezení či zákazy činnosti).

V České republice jsou k ochraně přírody používány a stanoveny tyto zákony:

- Zákon o životním prostředí České republiky č. 17/1992 Sb.
- Zákon č. 114/ 1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a chráněné krajinné oblasti
- Ochrana před negativním vlivem staveb a záměrů ve smyslu posuzování vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb.
- Ochrana krajiny v rámci územního plánování ve smyslu stavebního zákona č. 183/2006 Sb.

2.1 Zákon o životním prostředí České Republiky č. 17/1992 Sb.

Zákon vznikl na základě neoddelitelného soužití člověka s ostatními organismy. Důležité je přetváření přírody v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, člověk si musí být vědom své odpovědnosti za zachování příznivého životního prostředí budoucím generacím.

Účelem zákona je vymezit a stanovit základní zásady ochrany životního prostředí. Vymezit povinnosti právnických a fyzických osob při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí a při využívání přírodních zdrojů. Zákon přitom vychází z principu trvale udržitelného rozvoje.

Základní vymezené pojmy: životní prostředí, ekosystém, ekologická stabilita, únosné zatížení území, trvale udržitelný rozvoj, přírodní zdroje, znečišťování a poškozování životního prostředí, ochrana životního prostředí, ekologická újma.

Platné znění zákona č. 17 / 1992 Sb.

„§ 1 Účel zákona

Zákon vymezuje základní pojmy a stanoví základní zásady ochrany životního prostředí a povinnosti právnických a fyzických osob při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí a při využívání přírodních zdrojů; vychází přitom z principu trvale udržitelného rozvoje.

§ 2 Životní prostředí

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

§ 3 Ekosystém

Ekosystém je funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

§ 4 Ekologická stabilita

Ekologická stabilita je schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené funkce

§ 5 Únosné zatížení území

Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškození životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability.

§ 6 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

§ 7 Přírodní zdroje

- (1) *Přírodní zdroje jsou ty části živé nebo neživé přírody, které člověk využívá nebo může využívat k uspokojování svých potřeb.*
- (2) *Obnovitelné přírodní zdroje mají schopnost se při postupném spotřebovávání částečně nebo úplně obnovovat, a to samy nebo za přispění člověka. Neobnovitelné přírodní zdroje spotřebováváním zanikají.*

§ 8 Znečišťování a poškozování životního prostředí

- (1) *Znečišťování životního prostředí je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.*
- (2) *Poškozování životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.*

§ 9 Ochrana životního prostředí

Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku.

§ 10 Ekologická újma

Ekologická újma je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikajících poškozováním jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti. [10]

ZÁSADY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

§ 11

Území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení

§ 12

- (1) Přípustnou mírou znečišťování životního prostředí určují mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy; tyto hodnoty se stanoví v souladu s dosaženým stavem poznání tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí a aby nebyly ohrožovány živé organismy a ostatní složky životního prostředí.*
- (2) Mezní hodnoty musejí být stanoveny s přihlédnutím k možnému kumulativnímu působení nebo spolupůsobení znečišťujících látek a činností.*

§ 13

Lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.

§ 14

Zrušen zákonem č.123/1998 Sb.

§ 15

Každý se může stanoveným způsobem domáhat u příslušného orgánu svých práv vyplývajících z tohoto zákona a dalších předpisů upravujících věci životního prostředí.

§ 16

Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.“ [10]

Zákon dále obsahuje, kromě vymezení základních pojmů a zásady ochrany životního prostředí, Povinnosti při ochraně životního prostředí, Odpovědnost za porušení povinností při ochraně životního prostředí, Ekonomické nástroje, a Ustanovení přechodná a závěrečná.

2.2 Zákon a CHKO v ČR

Zákon č. 114/ 1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a chráněné krajinné oblasti (CHKO)

Hlava 3

„§ 15 Národní parky

- (1) Rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam, lze vyhlásit za národní parky.*
- (2) Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením.*
- (3) Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem.*

§ 25 Chráněné krajinné oblasti

- (1) Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.*
- (2) Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržovala a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické chráněných krajinných oblastí.*
- (3) Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vlada republiky nařízením.*

§ 26 Základní ochranné podmínky v chráněných krajinných oblastí

- (1) Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno*
 - a) Zneškodňovat odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody*
 - b) Tábořit a rozdělávat mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody*

- c) *Vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů statní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu*
 - d) *Povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů*
 - e) *Používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti*
 - f) *Stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály*
 - g) *Provádět chemický posyp cest*
 - h) *Pořádat automobilové a motocyklové soutěže*
 - i) *Měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti*
- (2) *Na území první zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno*
- a) *Umísťovat a povolovat nové stavby*
 - b) *Povolovat a měnit využití území*
 - c) *Měnit současnou skladbu a plochu kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast*
 - d) *Hnojit pozemky, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady*
 - e) *Těžít nerosty a humolity*
- (3) *Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno*
- a) *Hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkcí ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu*
 - b) *Zavádět intenzivní chovy zvířete, například obory, farmové chovy, bažantnice*
 - c) *Pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody*

§ 27 Členění území chráněných krajinných oblastí

- (1) *K bližšímu určení způsobu ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se vymezují 4, nejméně však 3 zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nej přísnější režim ochrany. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí upravuje právní předpis, kterým se chráněná krajinná oblast vyhláší.*
- (2) *Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví ministerstvo životního prostředí vyhláškou.*“

[Zákon č. 114/ 1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a chráněné krajinné oblasti]

Z hlediska pravomocí jsou na tom dnešní chráněná území lépe než před rokem 1989, avšak díky neustálé změně managementu a nejasným prioritám, často politicky podmíněným rozhodnutím se zde proměny k lepšímu výrazně neprojevují. V zákoně je jasně napsáno, že na území první zóny krajinné oblasti je zakázáno umístit nebo povolovat nové stavby. Což bohužel je často „nedodržováno“, stačí pokud zájemce o stavbu má dostatek financí a ví, kde je umístit (viz stavba Ing. Bakaly v NP Šumava). Pak povolení nebývá žádný problém, což je v rámci ochrany přírody a jejich úkonů velmi smutné.

3 CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI A NÁRODNÍ PARKY v ČR

Jak už je výše uvedeno jsou Vymezeny dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody.

Chráněná krajinná oblast (CHKO) je naše národní kategorie, určená k ochraně rozlehlějších území nebo celých geografických oblastí s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristickým reliéfem a převahou přirozených, resp. polopřirozených ekosystémů.

Významnými estetickými hodnotami CHKO bývají i dochované památky historického osídlení. Chráněné krajinné oblasti se vyhláší vládním nařízením. V současné době je v ČR v této kategorii chráněno **24 území**.

Chráněná krajinná oblast	Rozloha cca	Rok vzniku
Beskydy	1160 km	1973
Bílé Karpaty	715 km	1980
Blaník	41 km	1981
Blanský les	212 km	1989
Broumovsko	410 km	1991
Český kras	128 km	1972
Český les	470 km	2005
Český ráj	182 km	1954
české středohoří	1063 km	1976
Jeseníky	740 km	1969
Jizerské hory	368 km	1967
Kokořínsko	272 km	1976
Křivoklátsko	628 km	1978
Labské pískovce	245 km	1972

Litovelské Pomoraví	96 km	1990
Lužické hory	267 km	1975
Moravský kras	94 km	1955
Orlické hory	204 km	1969
Poodří	82 km	1991
Pálava	83 km	1976
Slavkovský les	610 km	1974
Šumava	940 km	1963
Třeboňsko	700 km	1979
Žďárské vrchy	709 km	1970
Železné hory	284 km	1991

Nejstarší chráněnou krajinnou oblastí u nás je Český ráj, který byl založen v roce 1954. A naopak nejmladší chráněnou krajinnou oblastí je Český les, založen v roce 2005.

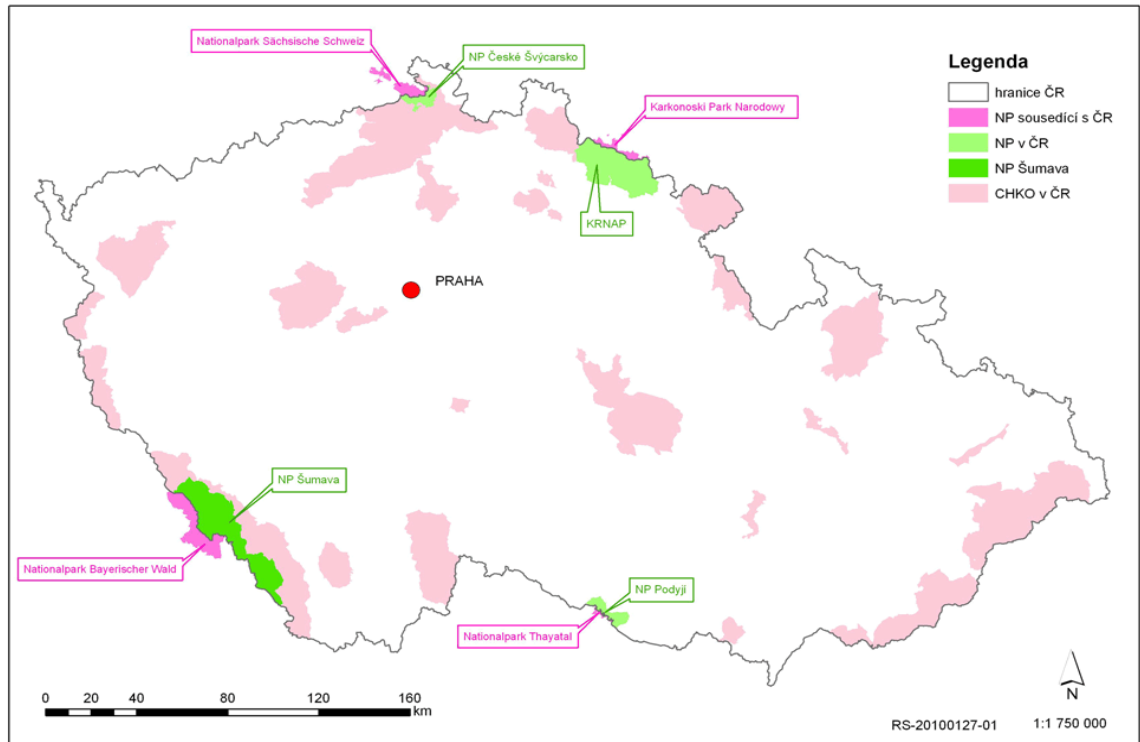
Národní parky:

Název	Lokalita
Krkonošský národní park	Vrchlabí (Okres Trutnov)
Národní park České Švýcarsko	Šindelová (Okres Sokolov)
Národní park Podyjí	Znojmo (Okres Znojmo)
Národní park Šumava	Vimperk (Okres Prachatice)

Podle zákona se v České republice definuje 6 kategorií zvláště chráněných území. Jsou to národní park NP, chráněná krajinná oblast CHKO, což jsou velkoplošná území, dále pak národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka, což jsou území maloplošná.

Dále pak u nás jsou také vyhlášené biosférické rezervace, celkem 6, které jsou vyhlášeny na základě UNESCO. [12]

mapa 001 : Mapa NP ČR s jejich zahraničními částmi

Zdroj : http://www.npsumava.cz/gallery/6/1906-mapa_cr_snp.gif

4 INSTITUCE PŮSOBÍCÍ V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

4.1 Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Ministerstvo životního prostředí je nejvyšším orgánem ochrany přírody a životního prostředí v České republice.

Bylo zřízeno 19. prosince roku 1989 zákonem ČNR č. 173/1989 Sb. k 1. lednu 1990 jako ústřední orgán státní správy a orgán vrchního dozoru ve věcech životního prostředí. Předtím byla péče o oblast životního prostředí rozdělena mezi ministerstvo kultury, ministerstvo vnitra a ministerstvo lesního a vodního hospodářství a to v rámci České socialistické republiky).

Kromě toho od roku 1990 do konce října roku 1992 existoval Federální výbor pro životní prostředí (FVŽP), který zanikl v souvislosti s rozpadem federace. Od začátku roku 1993 existuje MŽP již jako centrální orgán samostatné České republiky.

Slouží jako ústřední orgán státní správy pro:

- ochranu přirozené akumulace vod
- ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod
- ochranu ovzduší
- **ochranu přírody a krajiny**
- ochranu zemědělského půdního fondu
- výkon státní geologické služby
- ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod
- geologické práce a ekologický dohled nad těžbou
- odpadové hospodářství
- posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují hranice státu
- myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích
- státní ekologickou politiku.

K zabezpečení a kontrolní činnosti vlády České republiky Ministerstvo životního prostředí koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy České republiky.

Pro své potřeby ministerstvo zřizuje celou řadu rezortních organizací. A to například:

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK)
- Česká informační agentura životního prostředí (CENIA)
- Česká geologická služba
- Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)
- Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
- Správa Národních parků a chráněných krajinných oblastí
- Správa jeskyní ČR
- Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP)

Obr.1: Zjednodušený model:

4.2 NATURA 2000

Je to soustava chráněných území, kterou spoluutvářejí členské státy Evropské unie. Vznikla za účelem ochrany nejvzácnějších a nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a nejvzácnějších přírodních stanovišť v rámci území Evropské unie. Cílem organizace Natura 2000 je ochrana biologické rozmanitosti, jednotlivá území jsou navrhována podle přesně stanovených kritérií.

Z důvodu, aby tohoto úkolu bylo dosaženo, co nejefektivněji a nejlépe, proběhlo nebo by správně mělo, ve všech členských státech mapování zmiňovaných přírodních biotopů. Členské státy Evropské Unie mají povinnost vybrat na svém území nejhodnotnější lokality s výskytem významných živočišných a rostlinných druhů a přírodních stanovišť. Rozloha zvolených lokalit by měla být taková, aby bylo zabezpečeno zachování příznivého stavu předmětu ochrany na území celého státu tak, aby předmět ochrany zůstal ve stavu stejném nebo lepším než v okamžiku vyhlášení.

Členský stát EU má za úkol zajistit odpovídající ochranu i druhům celoevropsky hodnotným, které jsou ale v daném státě hojně rozšířené a nemají v něm tudíž zajištěnou legislativní ochranu.

Pod ochranu Natury 2000 spadá na území celé Evropské unie :

- 253 nejhroženějších typů přírodních stanovišť,
- 200 druhů živočichů,
- 434 druhů rostlin
- 181 druhů ptáků.

V České republice se z toho vyskytuje 58 typů přírodních stanovišť, 55 druhů živočichů, 16 druhů rostlin a 65 druhů ptáků.

Soustava Natura 2000 je tvořena dvěma typy území: Ptačí oblast a Evropsky významná lokalita. A je podložena ochranou dvou směrnic:

- směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (podle této směrnice se vyhláší tzv. ptačí oblasti.)

- směrnice 92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (slouží ke vzniku zvláště chráněných území pro vybraná přírodní stanoviště a druhy rostlin a živočichů).

Každý členský stát si určuje ochranu území spadajícího do Natury 2000 na svém území podle svých vlastních zákonů. Má ale povinnost převést do svého právního řádu výše uvedené evropské směrnice. V České republice byly směrnice začleněny do zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

4.2.1 Výběr oblastí Natura 2000

Je kladen důraz hlavně na kvalitu území, než-li na jejich prostorové uspořádání a jejich vzájemné propojení, vzniká jistá soustava. Voleny jsou podle pravidel uvedených ve směrnici 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Výběr území musí zahrnovat nejcennější území s výskytem nejpočetnějších populací chráněných druhů a nejzachovalejších přírodních stanovišť a také musí být doložen aktuálními vědeckými poznatky. Při vzniku území Natura 2000 je odlišný postup pro ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

4.2.2 Ochrana v oblastech Natura 2000

Území jsou vyhlášována pro konkrétní druhy nebo přírodní stanoviště. Ochranná opatření jsou tedy přesně cílena na daný předmět ochrany a nemají jednotný ochranný režim, liší se od sebe podle příslušných ochranných fenoménů.

Hlavní myšlenka při vzniku soustavy Natura 2000 byla, že není potřeba omezovat aktivity, které nemají negativní vliv na chráněný druh nebo stanoviště. Chráněná území soustavy Natura 2000 jsou často zakládána na územích, kde se běžně hospodaří. Pokud nemá dosavadní způsob hospodaření negativní vliv na předmět ochrany, může beze změny pokračovat na daném území stávající způsob hospodaření. Občas je však nutno upravit způsob hospodaření potřebám, pro které bylo území vyhlášeno.

V České republice za přípravu soustavy Natura 2000 odpovídá Ministerstvo životního prostředí. Na základě jeho pověření zodpovídá za *naturové* oblasti Agentura ochrany přírody a krajiny.

5 OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ pro období 2007-2013

Cílem tohoto operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví lidí a přispívá ke zvyšování atraktivity České republiky pro život, práci a investice a podporuje tak naši celkovou konkurenceschopnost. Na základě tohoto programu lze získat z Fondu soudružnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj finanční prostředky, které mohou tvořit až 90 % z celkových způsobilých výdajů na projekt.

Nás bude zajímat z tohoto programu především **prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny**.

Tato osa podporuje projekty, které přispívají ke zpomalení či zastavení poklesu biodiverzity, ochraně ohrožených druhů rostlin a živočichů, zajištění ekologické stability krajiny a podporují vznik a zachování přírodních prvků v osídlených oblastech.

Pokud se podíváme na tento program z hlediska finančních prostředků, tak je druhým největším českým operačním programem. U fondů EU na něj bylo vyčleněno 4,92 mld. €, což činí přibližně 18,4 % veškerých prostředků určených pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

Na prioritní osu 6 bylo vyčleněno z fondů EU **0,60 mld €**, tj. 12,2 % OPŽP. (a to například na obnovu a výstavbu návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných území, ptačích oblastech; opatření spojená s implementací Natura 2000 atd.)

Bohužel ne vždy se finanční prostředky dostanou přímo do potřebných oblastí, leckdy se finanční prostředky ztrácejí „na cestě“ ve vybraných organizacích. Lze tedy předpokládat, že z celkové částky, která má být 0,60 mld €, se na ta správná místa dostane cca 1/3 z celé částky a zbytek se někde „poztrácí“. V ČR bohužel není žádný opravdu výkonný orgán, který by toky těchto financí sledoval nebo záměrně monitoroval.

6 NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA A CHKO ŠUMAVA

6.1 Národní park Šumava

Tento národní park byl vyhlášen roku 1991 vládním nařízením č. 163/1991 Sb. a zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., kdy jeho rozloha činí 69 030 ha a tím se řadí mezi největší národní park České republiky, ale nejen té, dokonce je největší i v celé střední Evropě.

Bližší ochranné podmínky území řeší zonace území NP (3 zóny - stupně ochrany):

I. zóna - **přísná přírodní** (území je ponecháno přirozenému vývoji bez ovlivňování člověkem),

II. zóna - **řízená přírodní** (cílem veškeré činnosti je udržení přírodní rovnováhy a postupné přibližování stávajících ekosystémů přirozeným společenstvům),

III. zóna - **okrajová**, (zahrnuje území člověkem značně pozměněná a střediska soustředěné zástavby).

Zonace území NP je považována za nutný prostředek k obnovení **ekologické stability krajiny**.

NP se rozkládá podél hranic dvou států, Spolkové republiky Německo a Rakouska. Takový „předskokan“ této oblasti je Chráněná krajinná oblast Šumava, která vznikla v roce 1963 a na bavorské straně sousedí s Národním parkem Bavorský les (Bayerischer Wald).

Národní park měl do konce minulého roku (tzn. 2010) platný plán péče, bohužel jeho nový návrh je momentálně u ledu, protože s ním političtí představitelé regionu a dnes již současný ředitel NP nesouhlasí.

6.2 CHKO Šumava

CHKO Šumava je chráněna podle zákona č.40/ 1956 Sb., o státní ochraně přírody a také podle vyhlášky Ministerstva kultury České socialistické republiky ze 17. března roku 1975 čj.5954/75. Jedná se o právní úpravu chráněné krajinné oblasti „Šumava“, která se rozprostírá v Jihočeském kraji (okresy Český Krumlov, Prachatice) a v Západočeském kraji (okres Klatovy). Cílem ochrany je udržení všech hodnot krajiny, tzn. jejího vzhledu a typických znaků (povrchové utváření, včetně vodních toků a ploch, vegetační kryt, volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu atd.) i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí.

CHKO slouží jako příspěvková organizace.

Podmínky ochrany : (výňatek z vyhlášky z roku 1975)

„Vodní, lesní a zemědělské hospodářství, průmysl, doprava, výstavba a rekreace se provádějí v souladu s posláním oblasti; za tím účelem jsou pořizovány, projednávány a revidovány územní plán a vydávána územní rozhodnutí, v dohodě s ministerstvem kultury.

Součinnost s ministerstvem kultury je nutná také při předprojektové a projektové přípravě báňských, průmyslových, inženýrských, dopravních, zemědělských, bytových a občanských staveb, včetně objektů sloužících rekreaci, sportu turistice.“

Tato vyhláška už samozřejmě není zcela aktuální, proběhlo mnoho změn, vzniklo Ministerstvo životního prostředí, pod které ochrana přírody spadá, přesunula se pravomoc, správa CHKO Šumava se nachází v rámci Správy Národního parku Šumava, a hlavně vznikl zákon č.114/ 1992 Sb., který je nyní ve znění pozdějších změn a doplňků.

Pokud se však jedná o například geologický nebo hydrologický průzkum; archeologické výkopy; stavby a stavební práce všeho druhu, včetně demolic; umístování tábořišť, skladišť, informačních, reklamních zařízení; nebo změnu hranic lesního a zemědělského hospodářství a zalesňování nelesních půd; mohou příslušné orgány a organizace vydat potřebná rozhodnutí nebo učinit opatření jen se souhlasem krajského orgánu státní ochrany přírody.

Dále pak probíhá správa oblasti, kromě Ministerstva kultury, na úrovni územní působnosti Jihočeského kraje (národního výboru) a Západočeského kraje (národního výboru).

CHKO Šumava se také snaží od roku 1993 projednat plán péče, ale zatím neúspěšně, pokaždé byl zatím Ministerstvem životního prostředí vrácen k přepracování.

6.3 Významná mezinárodní zařazení

„Národní park Šumava“ získal statut "Biosférické rezervace" a od roku 1990 je Šumava zapsána do seznamu UNESCO v Paříži zhruba v hranicích zahrnujících území bývalé CHKO Šumava.

„Šumavská rašeliniště“ jako nejtypičtější fenomén ochrany šumavské přírody zařazena od r. 1990 do seznamu tzv. Ramsarské konvence o ochraně mokřadů mezinárodního významu.

„Šumava“ zařazena Mezinárodní unií pro ochranu přírody (IUCN) do "Červené knihy ekosystémů".

„Ekologický stavební kámen Evropy“ č. 15 Bavorský les - Šumava, podpořen bilaterální ochranou území:

- NP dle mezinárodních kritérií IUCN (kategorie II - národní parky), NP Bavorský les od r. 1970, NP Šumava od r. 1991
- biosférická rezervace dle seznamu UNESCO, BR Bavorský les od r. 1981, BR Šumava od r. 1990

Mapa 002: Euroregion Jihozápad v roce 2004

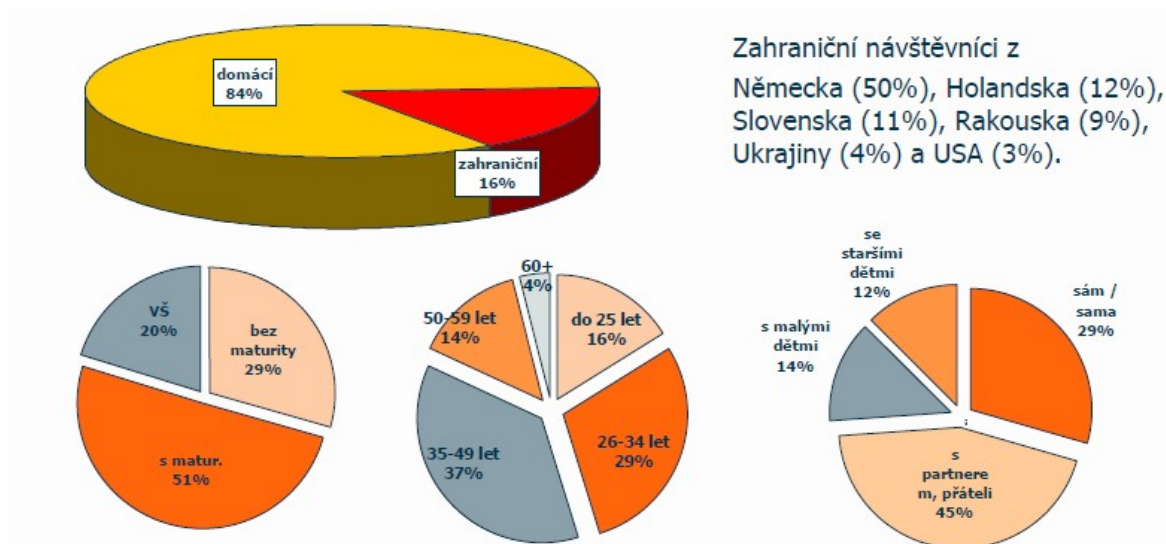
Zdroj: <http://www.czso.cz/>

Obr 2 : Podíl chráněných území na celkové výměře odpovídající územní jednotky k 1. 1. 2007 (%)

OKRESY REGIONU SOUDRŽNOSTI JIHOZÁPAD			Ukazatel
Oblast Jihozápad v tom okresy:			18,4
Jihočeský kraj	České Budějovice	CB	5,4
	Český Krumlov	CK	32,7
	Jindřichův Hradec	JH	31,4
	Písek	PI	0,3
	Prachatice	PT	53,9
	Strakonice	ST	0,4
	Tábor	TA	3,7
Plzeňský kraj	Domažlice	DO	20,4
	Klatovy	KT	31,5
	Plzeň-město	PM	0,5
	Plzeň-jih	PJ	0,2
	Plzeň-sever	PS	1,3
	Rokycany	RO	15,3
	Tachov	TC	19,4

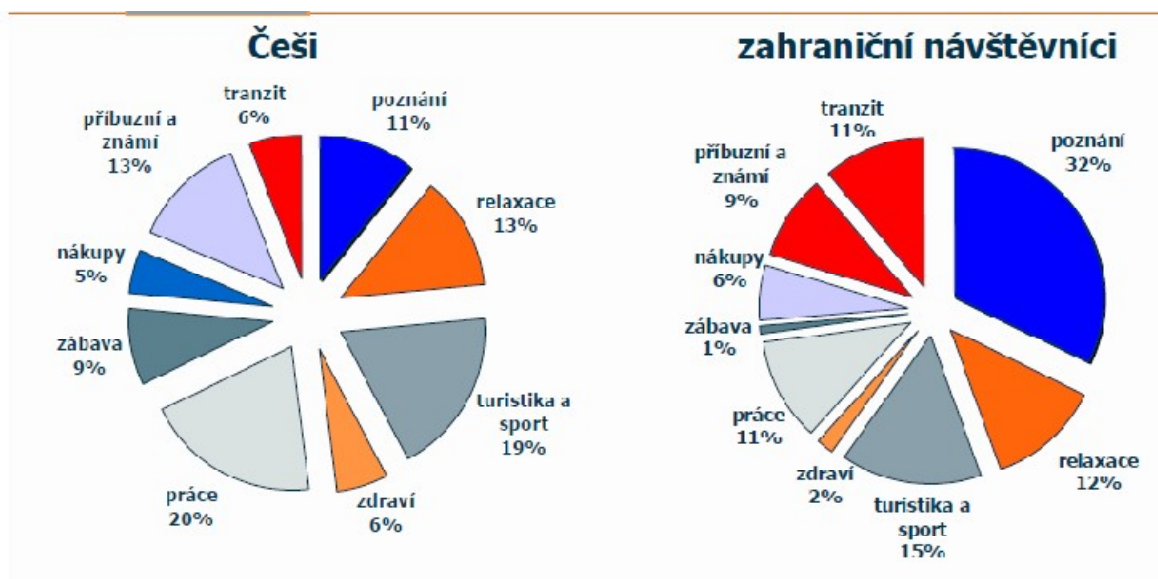
Zdroj: ČSÚ [9]

Obr.3: Skladba návštěvníků zima 2006/2007

Zdroj: Agentura CzechTourism [8]

Obr. 4: Důvod návštěvy

Zdroj: Agentura CzechTourism [8]

Bohužel aktuální hodnoty návštěvnosti regionu Šumava se nepodařilo do této chvíle dohledat, což je u turisticky významného regionu podivné. Každopádně lze předpokládat podle hrubých odhadů, že návštěvnost rok od roku mírně klesala.

Podle Obr. 4 lze vidět, že nejčastějším důvodem návštěvy zahraničních návštěvníků bylo poznání 32%, a turistika a sport 15 %. Pro nás Čechy byla největším důvodem práce, což je bohužel smutné konstatování, jelikož hlavním cílem regionu by mělo být přilákat především domácí klientelu, svědčí to i o tom, že selhává propagace území jako takového a informační systém pro návštěvníky není účinný. Nejasná se po mnoha změnách stávají i pravidla ochrany přírody v NP, kdy nejsou často dodržena základní pravidla minimalizace škod a převládají i politické a klientelistické tlaky na Správu NP a CHKO Šumava.

Tab.1: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních v turistických regionech

Šumava						
Počet hostů	nerezidenti	rezidenti	Počet přenocování	nerezidenti	rezidenti	
Sumava						
<i>Number of Guests</i>	<i>Non-residents</i>	<i>Residents</i>	<i>Number of Overnight stays</i>	<i>Non-residents</i>	<i>Residents</i>	
25=26+27	26	27	28=29+30	29	30	
690 089	236 271	453 818	2 245 578	743 014	1 502 564	2005
711 666	234 910	476 756	2 307 081	701 914	1 605 167	2006
649 752	215 295	434 457	2 054 533	638 650	1 415 883	2007
609 118	198 213	410 905	1 919 824	576 489	1 343 335	2008
607 840	196 982	410 858	1 888 008	519 325	1 368 683	2009
597 784	190 335	407 449	1 724 076	464 115	1 259 961	2010

Zdroj : ČSÚ [9]

Z tabulky lze vyčíst a porovnat, jak se jednotlivé roky od sebe liší, jak návštěvnost postupuje rok od roku směrem dolů. Laik by mohl chápat tento pokles jako opravdu mírný, avšak pokud se do těchto čísel ponoříme do důsledku, tak za každého „ztraceného“ zákazníka nám ubývají finanční prostředky, toky peněz, které jsou „hnací pákou“ cestovního ruchu. Rok 2010 zaznamenal největší pokles za posledních 6 let.

7 OCHRANA ÚZEMÍ NĚMECKO

V Německu podle zákona je vymezeno 7 kategorií. Z velkoplošných jsou to Nationalpark (národní park), Biosphärenreservat (biosférická rezervace), Landschaftsschutzgebiet (chráněná krajinná oblast), Naturpark (přírodní park) a mezi maloplošné patří Naturschutzgebiet (přírodní chráněná oblast), Naturdenkmal (přírodní památka) a Geschützer Landschaftsbestandteile (chráněná součást krajiny).

14 Nationalpark (národní park)

15 Biosphärenreservat (biosférická rezervace)

cca 7000 Landschaftsschutzgebiet (chráněná krajinná oblast)

101 Naturpark (přírodní park)

Naturschutzgebiet (přírodní chráněná oblast)

Naturdenkmal (přírodní památka)

Geschützer Landschaftsbestandteile (chráněná součást krajiny)

Prvním chráněným územím v Německu byl roku 1865 vyhlášen Drachenfels. V roce 1906 byl založen Státní úřad pro péči o přírodní památky v Prusku. První říšský zákon na ochranu přírody byl schválen roku 1935. Druhou světovou válkou bylo Německo rozděleno a vývoj ochrany přírody se taktéž rozdělil. Ve Spolkové republice Německo (SRN) byl v roce 1976 schválen zákon o ochraně přírody a péči o krajinu. V Německé demokratické republice (NDR) byl stávající Říšský zákon nahrazen v roce 1954 Zákonem o zachování domácí přírody a péči o ni. Ochrana přírody v Německu je součástí státní politiky, která je též od roku 1994 zakotvena též v článku 20 a Ústavy. Německo se také podílí na 9 světových, 11 regionálních a téměř 30 mezistátních úmluvách a programech, jejichž hlavním cílem je ochrana přírody.

Dnes platí **Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege** z roku 2002. Tento zákon je rámcový pro celý stát a jednotlivé země si jej konkretizují.

7.1 BAYERISCHER WALD – BAVORSKÝ LES

Nejstarší národní park Německé spolkové republiky, který se nachází ve spolkové zemi Bavorsko, a je spolusoučástí našeho národního parku Šumava. Nachází se tedy pod jihozápadní hranicí České republiky, na největším souvislém zalesněném území střední Evropy. Hovoří se o něm, jako o téměř nedotčeném národním parku na území Německa.

Byl vyhlášen roku 1970 zemskou vládou Bavorska v oblasti masívu Rachel a Luzen. V roce 1997 došlo k jeho rozšíření o oblast Falkenstein.

Mapa 003: Region Národního parku Bavorský les:

Spurensuche in der Nationalparkregion Bayerischer Wald.

Die Nationalparkregion Bayerischer Wald:

Zdroj: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/tschechisch/wir/index>

Hlavním sídlem NP je Grafenau. Byla zde zřízena zvláštní organizace a od 14. října 2003 je přímo podřízena Bavorskému ministerstvu pro životní prostředí a zdraví.

Celá plocha Národního parku, což je cca 24.250 hektarů je rozdělena do jedenácti správních okrsků, kde podíl lesa činí přibližně 98%. Nachází se zde velmi vzácné biotopy v souladu se směrnicí Rady 97/62/ES ze dne 27.10.1997.

7.2 Zákon o ochraně přírody, krajiny a využití pro volnou přírodu [6]

(Bavorský přírodní zákon na ochranu - BayNatSchG) ve znění vyhlášeném dne 23. 12. 2005, aktualizován 29.07.2009, o návrhu nového zákona se právě diskutuje.

Volný překlad zákona:

Oddíl I. - Obecná pravidla

➤ Článek 1 : Cíle ochrany přírody a krajiny

(1) Příroda a krajina jsou díky svým hodnotám základem pro život a zdraví lidí, kteří jsou odpovědní vůči budoucím generacím v obydlené či neobydlené oblasti v souladu s následujícími body tak, aby byla chráněna:

1. Biologická rozmanitost,
2. výkon a funkce ekosystému, včetně kapacit pro regeneraci a udržitelné využívání přírodních zdrojů,
3. rozmanitost, jedinečnost a krása, rekreační hodnoty přírody a krajiny

V tomto se obě legislativy v celku shodují, prioritou je myšlenka na udržení přírodních zdrojů pro budoucí generace. A udržení krásy a rozmanitosti přírody.

➤ Článek 1a: Zásady ochrany přírody a krajiny

Jsou chráněny v dlouhodobém horizontu, včetně ochrany a jejich údržby, rozvoje v případě potřeby, obnova přírody a krajiny (obecné pravidlo).

(1) Pro trvalou ochranu biologické rozmanitosti, podle stupně rizika, zejména:

1. životaschopných populací volně žijících živočichů a rostlin, včetně jejich stanoviště zachovat a umožnit výměnu mezi obyvatelstvem a migrace a re-kolonizace,
2. k boji proti hrozbám z přirozeně se vyskytujících ekosystémech, stanovišť a druhů,
3. dostat obce a přírodních stanoviště, s jejich strukturální a geografickou charakteristikou v reprezentativní distribuci, některé krajinné prvky by měly být ponechány přirozené dynamice.

➤ Článek 2: Obecné povinnosti k ochraně přírody

1. Ochrana přírody je povinným úkolem pro stát a společnost, a pro každého jednotlivého občana.

2. vlády obcí, krajů, okresů a jiné právnické osoby veřejného práva jsou povinni spravovat své plochy, z pohledu cílů a zásad ochrany přírody a krajiny.

3. specifický účel ploch zůstává nedotčen.

4. ekologicky cenné plochy jsou ve vlastnictví státu, obce, kraje, okresů a jiné právnické osoby veřejného práva, a to zejména pro účely uchování.

5. Pro převod ekologicky cenné plochy třetím stranám, je zadán závazek podle bodu 4, a musí být zajištěn.

(2) Každý má při své volbě odpovědnost za přírodní zdroje, a k dosažení cíle a zásad ochrany přírody a krajinné podpory jednat tak, aby základy života volně žijících živočichů a rostlin byly udržovány v co největší míře,

(3) výchovné, vzdělávací a informační média mají upozorňovat, aby se ostatní dozvěděli o důležitosti ochrany přírody a krajiny, jakož i na zásadní cíle a úkoly ochrany přírody a krajiny s cílem zvýšit pocit odpovědnosti za pečlivý přístup k přírodě a krajině a podporovat zodpovědné využívání přírodních zdrojů.

Zde lze vidět, jak Německá spolková republika a její spolkové republiky (Bavorsko, Sasko..) dávají prostor i soukromým subjektům v rámci ochrany přírody. Snaží se finanční prostředky vytvářet i na svém území, a nečekají jen na jiné (cizí) zdroje. Snaží se využívat zodpovědné využívání přírodních zdrojů.

➤ Článek 2a: Úkoly orgánů, poradenství a dohod

- (1) vládní útvary a agentury mají pomáhat v rámci své odpovědnosti k dosažení cíle a zásad ochrany přírody a krajiny.
- (2) Jednou z funkcí regulačních orgánů v rámci své odpovědnosti je poskytovat poradenství týkající se cíle a zásad ochrany přírody a krajiny. Další funkcí je přispět k dosažení cílů ochrany přírody a krajiny bez vládní akce.
- (3) agentura pro ochranu životního prostředí bude používat k dosažení cílů a zásad ochrany přírody a krajiny, kooperativní formy spolupráce, zejména ve smluvních dohodách a financování (smlouva ochrany přírody). Další pravomoci orgánů ochrany přírody podle tohoto zákona, zůstávají nedotčeny.
- (4) Jiné subjekty mohou pomoci na základě dohody a programů k dosažení cíle a zásad ochrany přírody a krajiny.

➤ Článek 2b: Zemědělství, lesnictví a rybolov

Oddíl II - Krajinné plánování a krajiny

Článek 3: Krajinné plánování

Článek 3a: Biosférické rezervace

Článek 4: Provádění terénní úpravy

Článek 5: Povinnost tolerovat

Článek 6: Rušení přírody a krajiny

Článek 6a: Činnosti, odškodnění a náhrada opatření

Článek 6b: Příslušnost a řízení pro operace, plán ochrany krajiny, podávání zpráv o vyrovnání a výměny povrchů

Článek 6c: (zrušen)

Článek 6d : Okopy

Článek 6e: Výstavby silnic v Alpách

Článek 6f: Svahy

III. Oddíl - Ochrana oblastí a složek přírody

➤ **Článek 7: Chráněných území**

Přírodní rezervace

(1) přírodní rezervace, může být ustanovena v oblastech zvláštní ochrany přírody a krajiny, a to v celém rozsahu nebo částečně

1. pro zachování, rozvoj nebo obnovu ekologického společenství nebo stanovišť některých volně žijících druhů živočichů a rostlin

2. k ekologickým, vědeckým, historicko-přírodním nebo z důvodů národního dědictví, nebo

3. protože jsou raritou, mají speciální význam nebo výjimečné krásy

(2) Všechny písemnosti, které mohou vést ke zničení, poškození nebo změně přírodní rezervace nebo její součásti nebo k významnému narušení, jsou zakázány.

1. přírodní rezervace jsou ustanoveny vyhláškou.

2. Přírodní rezervace jsou obecně dostupné, a pokud to vyžaduje ochranný účel, v usnesení, tak je přístup zakázán, omezen nebo regulován pro zachování přírodní rezervace.

3. V usnesení, jsou výjimky ze zákazů podle odst. 2, zejména pro ochranu a péči.

4. vyhlášky a další opatření jsou uvedeny, u kterých by měla být sankce.

Větší specifikace chráněných území než u nás, více propracované charakteristiky. Je zde cítit flexibilnější přístup. K problematice rozvoje a za cílenost na skutečnou ochranu území.

➤ Článek 8: Národní parky

(1) v těch regionech, které budou mít minimální plochu 10.000 hektarů, a
1. protože jejich vyrovnané ekosystémy mají svou rozmanitost a krásu a svou vlastní nejvyšší důležitost,

2. jsou v hlavní části jejich území a v souladu s požadavky památkové rezervace

3. Vlivem člověka nebo v málo ovlivněném stavu nebo se mohou rozvinout v rámci státu, který zajistí nerušený průběh přírodních procesů v jejich přirozené dynamice, mohou být označeny jako národní parky podle vyhlášky se souhlasem parlamentu.

(2) V případě příhraničních národních parků mohou být umístěny z mimo pohraniční oblasti a tak být zahrnuty do minimální velikosti, jsou-li vykázaný v souladu s platnými předpisy pro národní park.

1 Národní parky mají ve většině částí jejich území, přirozený vývoj, aby nebyl nerušen průběh přírodních procesů v jejich přirozené dynamice.

2 mají sloužit především k zachování a vědeckému pozorování přírodních a polo-přirozených společenstev, jakož i případných vzácných druhů, přirozené fauny a flóry.

3 národní parky nepřinášejí určité hospodářské využití.

(3) Národní parky slouží obyvatelstvu ke vzdělání a rekreaci, jsou otevřené, a splňují ochranné účely.

(4) Podle nařízení je třeba přijmout navíc k ochraně a péči, jakož i provádění odstavců 2 a 3, nezbytná ustanovení, opatření pro správu národních parků a nezbytná kontrolní opatření, včetně regulace lovu, zvěře a rybolov.

V naší legislativě je vymezení národních parků poněkud stručné, jsou lehce charakterizovány a vyjmenovány zákazy. Například: „hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch“

Což je sice v zákoně napsáno, ale leckdy se to u nás a konkrétně na Šumavě nedodrží. Po srovnání s českou legislativou je ta německá více konkretizována. Jako příklad může sloužit případ, který je momentálně na Šumavě aktuální, a to napadení kůrovcem, otázka je zda les pokácet a nebo ne. Kácení by znamenalo zapojit těžkou techniku, což by odporovalo zákonu. Existuje několik názorů, jak od ochránců přírody nebo také od ředitele NP Šumava. Dříve také nastala změna zonace a dokonce i změna v managementu atd.

➤ Článek 9: Přírodní lokality

Přírodní památky

(1) 1. jsou přírodní památky jednotlivě vytvořené přírodou a mohou být chráněny, jejich ochrana je vzhledem k jejich výjimečné kráse, vzácnosti nebo ekologickým, vědeckým, historickým, národní nebo místní historii významně ve veřejném zájmu.

2. Patří k nim zejména charakteristické typy půdy, hornin, geologických výchozů, chůze bloky, ledovec dráhy, prameny, potoky, vodopády, staré stromy a vzácné rostliny a zvláštní rezervy.

(2) Pokud je nezbytné zajistit jednotné tvorby charakteru, jejich životní prostředí má být chráněno.

(3) přírodní památky jsou vyrobeny pod ochranou regulace.

(4) S výhradou ostatních ustanovení ve vyhlášce je zakázáno na odstranění pomníku přírody ničit, poškozovat nebo měnit, akce, které by se mělo trestat v pořádku, by měl být jmenován v usnesení podle odstavce 3.

(5) I bez přijetí vyhlášky může být zakázáno po domluvě, položky, které splňují požadavky odstavců 1 a 2, odstranit, zničit nebo jej změnit.

➤ **Článek 10: Chráněných oblastí**

(1) chráněná území, mohou být stanovena v oblastech, v nichž je zapotřebí zvláštní ochrana přírody a krajiny, nebo zvláštní péče

1. pro zachování, rozvoj nebo obnovení moci a funkce ekosystému nebo schopnost regenerace a udržitelného využívání přírodních zdrojů,

2. pro rozmanitost, jedinečnost a krásu krajiny nebo zvláštní kulturní a historický význam krajiny nebo

3. Požadavek pro jejich význam pro rekreaci

(2) 1. oblasti ochrany přírody jsou stanoveny vyhláškou.

2. V usnesení se zvláštním zřetelem na § 1 článku 2b jsou zakázány všechny akce, které by mohly měnit charakter krajiny, nebo být v rozporu se zvláštními podmínkami ochrany.

3. Článek 6, odstavec 2 se použije obdobně za předpokladu, že vyhláška výslovně neopouje obsahu zákazů.

➤ **Článek 11: Přírodní parky**

(1) Přírodní prostorové struktury odpovídající oblastem obvykle nejméně s 20.000 ha,

1. jsou určeny především jako chráněná území nebo přírodní rezervace,

2. Vzhledem ke svým přirozeným podmínkám jsou zvláště vhodné pro udržitelné formy rekreace,

3. Budou sloužit k zachování, rozvoji nebo obnově v nejrůznějších formách utvářené krajiny a jejích druhů a stanovišť, bude rozvíjeno pro tento účel ekologicky udržitelné využívání půdy a

4. budou vypracovány podpory v souladu s jejich zachováním k rekreačním účelům a budou udržovány, pak mohou být označeny jako přírodní parky.

(2) Přírodní park podle nejvyšších předpisů ochrany přírody, pak podle orgánu platí o zřízení ochranných pásem se zákazy ve smyslu čl. 10 odst. 2 sady 2 a 3, právní předpisy o ochraně oblasti

Článek 12: Částí krajiny a zeleně

Článek 13: Ochrana ochranných známek, registrace

Článek 13a: Výkon ochrany objednávek

IIIa. Oddíl - Ochrana evropské ekologické sítě "Natura 2000"

právní ochraně přírodních stanovišť, biotopů

Článek 13b: Výběr, zvláště chráněných území

➤ Článek 13c : Ochrana

Ochrana ochranných známek, registrace

(1) ochrana pojmů, přírodní rezervace ", " Národní park ", " památník ", " chráněné krajinné složky ", " památková rezervace " a přírodní rezervace ", může být povoleno pouze v souladu s ustanoveními tohoto oddílu určených míst a objektů.

Článek 13d: Práva chráněných stanovišť

Článek 13e: Ochrana stanovišť

Umění 13f : Stanoviště sítě; druhů a stanovišť, program na ochranu

Ostatní oddíly zákona:

Oddíl IV - Ochrana rostlin a živočichů

Oddíl V. - Zotavení ve volné přírodě

Oddíl VI. - Předkupní právo, vyvlastnění a strádání odškodnění

➤ Oddíl VII - Organizace, příslušnost a postup

Článek 37 - Orgány

(1) Provádění spolkového zákona o ochraně přírody, tohoto zákona a předpisů, vyhlášené pod oba zákony jsou úkoly státu.

(2) orgány pro ochranu přírody, krajiny a rekreaci ve volné přírodě v tom smyslu, že zákonem (agentury pro ochranu životního) jsou:

1. státní ministerstvo životního prostředí, zdraví a ochranu spotřebitele jako top zachování orgánu,

2. vlády, jako vyšších orgány ochrany přírody,

3. úřady krajské vlády jako nižší orgány ochrany přírody.

(3) nižší a vyšší orgány ochrany přírody jsou opatřeny na plný úvazek profesionály, kteří mohou být nápomocni a dobrovolných pracovníků.

(4) státní ministerstvo životního prostředí, zdraví a ochrany spotřebitele je oprávněno určit, prostřednictvím nařízení, orgány nezbytné pro prosazování pravidel Evropského společenství nebo federální vlády v oblasti ochrany přírody a krajiny zodpovědnost. Toto nařízení se vydává v dohodě s ministerstvem zahraničí, jejichž předmětem podnikání je ovlivněno.

Článek 38 - Základní úkoly

1. orgány ochrany přírody a Bavorský zemský úřad pro životní prostředí identifikoval a vyhodnotil stav ekosystému a jeho změny. Zadali stanoviště a druhy, pro které je nutno vytvářet ochranu, péči a rozvoj přístupů k jejich ochraně a rozvoji.

Článek 39 - Bavorský zemský úřad pro životní prostředí

Bez ohledu na jakákoli jiná ustanovení, Bavorský zemský úřad pro životní prostředí na objektu

1. orgány ochrany přírody k technických projednání
2. podílet se na provádění ochrany, údržby a konstrukční opatření,
3. vnímají ochranu ptactva jako státní Bird Observatory,
4. stojí za zachování stanovišť a druhů a jejich stanovišť, zachytit a vyhodnotit příslušné komponenty habitat sítí a dostatečná pro přirozený prostor zařízení, identifikovat se s krajinných prvků provádět šetření význam pro životní prostředí půdy, ochrany a rozvoje koncepcí ochrany přírody a krajiny na základě existujících pozorování volně žijících živočichů připravit a rostlinných druhů určitého území a udržuje,
5. Registry chráněných oblastí podle čl. 13 odst. 2 věta 2 bodu 1 a ekologicky významných oblastí (Ökoflächenkataster), které je třeba aktualizovat průběžně,
6. podporovat povědomí veřejnosti o plnění úkolů ochrany přírody,
7. propojit zásady a údaje pro monitorování životního prostředí,
8. spojení s organizacemi na ochranu přírody a instituce na péči doma i v zahraničí,
9. podporovat spolupráci s Vysokou školou pro ochranu přírody a krajiny Výzkum v oblasti ochrany přírody a krajiny,
10. při přípravě programů a plánů v souladu se zákony bavorské státní plánování, které slouží k realizaci cílů tohoto zákona se zúčastnit,
11. rozvíjet zachování druhových programů
12. ve vhodných intervalech, stav vědeckého poznání o vyhynulých a ohrožených původních rostlinných a živočišných druhů

Článek 40 - Akademie ochrany přírody a krajiny

(1) Je akademie pro ochranu přírody a krajiny.

(2) Akademie je odpovědná, ve spolupráci s univerzitami, Bavorský zemský úřad pro životní prostředí a dalších příslušných institucí

1. vedení a podpora výzkumných úkolů na příslušné akademické instituce,

2. mají být poskytovány prostřednictvím kurzů, školení a propagaci nejnovějších vědeckých poznatků v oblasti ochrany přírody a krajiny,

3. provozovat výměnu znalostí a zkušeností,

4. provádět aplikace-orientované ekologický výzkum.

(3) Akademie je pod dohledem státu, Ministerstva životního prostředí, zdraví a ochranu spotřebitele. Podrobnosti, zejména právní formy a organizace, které vyhláška reguluje vládou státu.

Bohužel u nás žádný orgán tohoto typu není. A pokud se podíváme hlouběji tak nám ten to orgán dost chybí. Funguje na spolupráci s univerzitami, Bavorským zemským úřadem pro životní prostředí a dalších příslušných organizací, ve své podstatě je propojuje a snaží se o vzájemnou propagaci, a provádí různé výzkumy.

➤ Oddíl VIII - Přestupky

Oddíl IX. - Přejídná a závěrečná ustanovení

8 LEGISLATIVA ČR versus SRN Bavorsko

Podle vedoucího správy CHKO Šumava na Správě NP a CHKO Šumava, pana Mgr. Pavla Hubeného, je současný zákon ochrany dostačující, ale přiznává, že míval i některé vady, které byly postupem času odstraněny. Má také některá ustanovení, která nelze přesně definovat, a proto se stávají předmětem sporů (například definice sídelního útvaru apod.) Mgr. P. Hubený se také zmiňuje, že některé věci obsažené v zákoně se nedodržují, buď proto, že jsou dlouhodobě zažité jinak, nebo prostě proto, že suchý výklad zákona se považuje za scestný. Zajímavé fenomény do zákona vneslo také moderní soudnictví, které řadu podobných kauz rozhoduje různě a v podstatě se opírá o rozličné znalecké posudky. Zároveň také zmiňuje fakt, že výklady zákony předváděné soudy vedou k jeho lepšímu naplňování, než když to řídilo Ministerstvo životního prostředí.

S tímto pohledem musím jen souhlasit, a to hlavně, co se týče výkladu zákona. Je pravda, že každý člověk, instituce si dokáže určité věci vyložit po svém nebo si to svým potřebám přizpůsobit, proto by byl třeba o něco lepší výklad zákona, lépe řečeno jeho formulace, aby se mohlo předcházet potencionálním sporům a tak podobně. Je také pravda, že v současnosti se u nás, v ČR, začíná leckterá ochrana přírody až „přehánět“. Ale musíme konstatovat, že není jednoduché v tomto tisíciletí skloubit veškeré potřeby člověka s potřebami přírody. Vždy na tom bude muset být některá ze stran hůře a bohužel to bývá ve velkých případech příroda. Je tu cítit malá flexibilita zákona. U nás je praktikována stále velice konzervativní ochrana přírody bez ohledu na Evropské trendy a hospodářskou krizi. Je to znát i na managementu, kde je zřejmě vidět, že nemá žádnou vizi, priority, které by byly stanoveny na určité období a opravdu by se dodržovaly, navíc pro management nebyl ani získáván obecný souhlas veřejnosti.

V Německu je dána legislativa trochu jinak, ale je to také v závislosti na kultuře a mentalitě národa. Kontinuita na Bavorské straně je stabilnější než v České republice. Jelikož jak ČR, tak Německá spolková republika jsou členy Evropské unie, zasahuje do legislativy Natura 2000, podle které by se měl každý stát řídit. A přizpůsobit tak ochranu svého území.

Pokud bychom se podívali na legislativní úpravu z praktického hlediska, tak je zřejmý jeden velký rozdíl, že ČR nedokáže využívat všech svých bohatství tak jako Bavorsko v Německé spolkové republice. Je to viditelné na případech, že Bavorsko se snaží využívat hospodářské plochy a tím i získané finance, ale bohužel u nás se čeká jen na nějaký ten

zdroj financí, a není tam vidět ta aktivita. V Bavorském lese je dosti také zapojován soukromý sektor, soukromí vlastníci. Mnoho věcí je stavěno na místních hospodařících sedlácích, farmářích, kteří se sami snaží hospodařit tradičně na svých plochách a tím přispívat na „údržbu“ místní krajiny.

Německo je v rámci ochrany svého území poněkud střídmejší, nejsou tam tolik zřetelná omezení.

Díky úpravě zákona se v ČR přesunulo mnoho kompetencí v rámci krajů, což je na jednu stranu ulehčení, ale na tu druhou, pokud se CHKO nebo NP rozkládá ve více krajích, vznikají zde spory, jiné představy o péči ochrany. Což může být důsledkem rozsáhlých diskuzí, které mnohdy skončí na bodě ledu. Proto je i legislativa v Německu, konkrétně Bavorsko a Sasko, flexibilnější.

Jak už bylo zmíněno, ochrana přírody je dána svým způsobem i mentalitou národa, a jejím podvědomím, bohužel u nás zas tak moc to podvědomí není, a pokud ano, tak je zase až přehnané. (Chránilo by se i to, co není opravdu potřeba). Němci to mají jinak, ti se snaží o ochranu kontinuální a nepřebíhají z extrémů do extrému.

Každá země má svá chráněná území vymezena trochu jinak, viz tabulka porovnání.

SRN	ČR	Pozn.
Nationalpark (národní park)	Národní park	U nich je ochrana NP měkčí, protože nemají originální přírodu
Biosphärenreservat (biosférická rezervace)	Národní přírodní rezervace významné hodnoty	Opravdu významné území – Karlštejn, Křivoklátsko, Jizerskohorské bučiny, atp.
Landschaftsschutzgebiet (chráněná krajinná oblast)	Chráněná krajinná oblast	Je to v úplně jiném smyslu než u nás, není to ani žádné centrum státní správy
Naturpark (přírodní park)	Přírodní park (není ZCHÚ dle zákona)	Vyšší kategorie ochrany než u nás
Naturschutzgebiet (přírodní chráněná oblast)	přírodní rezervace	Víceméně v našem slova smyslu
Naturdenkmal (přírodní památka)	Přírodní památka	Podobně, snad jen s menší ochranou
Geschützer Landschaftsbestandteile (chráněná součást krajiny)	Významný krajinný prvek (není ZCHÚ dle zákona)	Opět s trochu odlišným pojetím chráněné části krajiny než u nás

9 PROPAGACE A CESTOVNÍ RUCH

V dnešní době se žádná organizace, region neobejde bez dobré propagace, čili marketingu a managementu. Dalo by se v dnešní době říci, co není zviditelněno, jako by pomalu ani nebylo. A to hlavně, co se zahraničního cestovního ruchu týče. Domácí cestovní ruch, dříve hodně spoléhal na podvědomí potenciálních zákazníků, turistů, ale postupem času se ukázalo, že to není dostačující a to hlavně díky pádu železné opony a otevření hranic v rámci EU, tedy Shengenského prostoru. Důležitým prvkem je také rozvoj technologií a informačních portálů.

Na západě je rozvinut tzv. Návštěvnícký komparativní management, kde se cíleně zapojují lidé do ochrany přírody, tedy nejen jako dobrovolníci, ale jako organizace, pracovní kolektivy a také jako vlastníci některých významných ploch ochrany přírody. V praxi to znamená významné snížení nákladů na údržbu území.

9.1 Česká republika – Šumava

Podle akčního plánu z roku 2007, lze usuzovat, že Šumava patří mezi turisticky nejvyhledávanější oblasti cestovního ruchu v České republice. Hlavní cílovou skupinou jsou potenciální klienti z řad tuzemských návštěvníků. Podíl cizinců na celkové návštěvnosti se pohybuje v rozmezí cca 10%, kde jsou především zastoupeni Němci a Nizozemci, a dále pak Rakušané a Slováci. Podíl cizinců zůstává přibližně stejný jak v letní i zimní sezóně.

Návštěvnost oblasti má celoroční charakter, kde vedou letní a zimní měsíce. Pro většinu návštěvníků je pobyt spojen s dovolenou nebo prázdninami.

Z výsledků analýz vyplynulo, že mezi největší problémy, které brání efektivnějšímu rozvoji cestovního ruchu na Šumavě, patří zejména nedostatečná míra regionální koordinace a řízení aktivit v oblasti cestovního ruchu. Od poloviny 90. let se na Šumavě, navzdory několika iniciativám, nepodařilo vytvořit a uvést do chodu regionální organizaci cestovního ruchu. Avšak vznik této organizace – regionálního managementu je opravdu naléhavá. Absence účinné manažerské a servisní regionální struktury („regionálního managementu cestovního ruchu“) tak nepříznivě ovlivňuje po řadu let celkovou efektivnost fungování celého sektoru, především pak má nepříznivý dopad na účinnost marketingu, kvalitu nabídky a tvorbu turistických regionálních produktů, kvalitu služeb a servisu pro hosty.

Problémem je i vznik krajů, kdy opět došlo k administrativnímu rozdělení tohoto svébytného turistického regionu. Nyní je opravdu nutná i větší spolupráce. Obdobný vývoj je patrný i na bavorské straně Šumavy, kde dochází k vymezení turistického regionu Bayerischer Wald a k ustavení turistické organizace charakteru destinačního managementu (DM) se sídlem v Regenu. Odpovědnost za rozvoj cestovního ruchu v turistických regionech spadá v současnosti především do kompetence krajů, resp. příslušných odborů, které mají na starosti cestovní ruch na krajských úřadech Plzeňského a Jihočeského kraje.

Propagace tak bývá bohužel často nejednotná a nezajímavá. Propagovat lze také v rámci vystavování na veletrzích, například na Go a Region, nebo Holiday World. Ale bohužel lze jen konstatovat, že ani na těchto veletrzích propagace nebyla dostatečná, na stánku CHKO a NP Šumava byli zaměstnáni „odborníci“, kteří nedokázali odpovědět na základní informace ohledně svého regionu, což bohužel na atraktivnosti destinace leckdy ukrádá.

Svou „chybu“ na propagaci, způsobilo i to, že Šumava byla dlouhá léta rozdělena na dvě části, první jižní, která byla lépe obhospodařována, a na druhou západní, která na tom byla o dosti hůře. Tento fakt měl vliv na zpomalení tendence rozvoje.

9.2 Německá spolková republika – Bavorsko

Bavorský les je považován za unikátní německou rekreační oblast. Tento park je otevřen celoročně a s ním tak i související aktivity. Rozhodující pro tuto oblast je především vysoká kvalita ovzduší a také různorodost krajiny. Jezdí sem nejen domácí návštěvníci, ale také Češi, Nizozemci a také Britové. Dokonce se zde najdou turisté i ze zámorí a to z Austrálie. Tuto zvýšenou úroveň podvědomí o Bavorském lese podporují hromadné sdělovací prostředky přímo z NP Bayrischer Wald. Stejně tak velmi přispívají i veřejné služby, soukromé stanice, přírodovědné filmy a také časopis Volný čas.

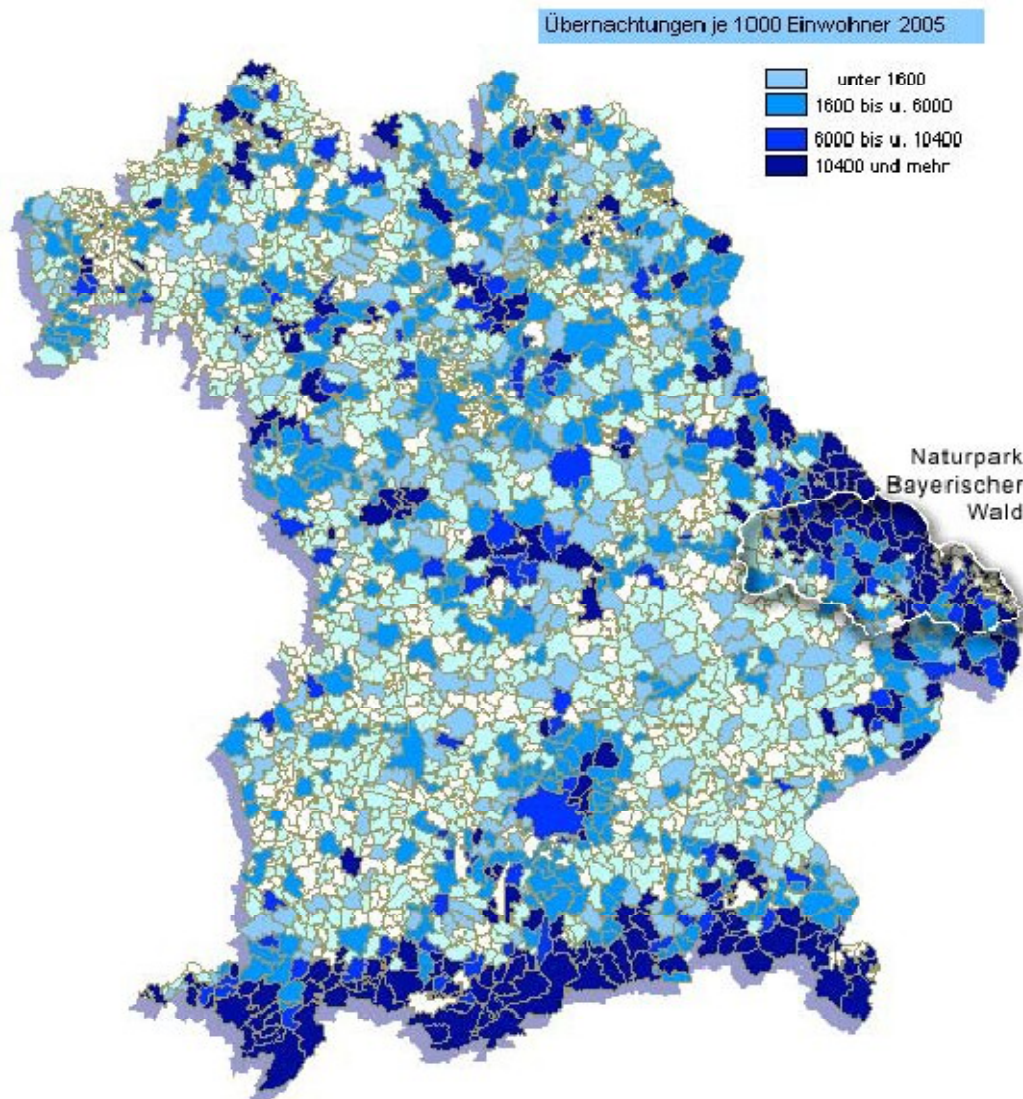
Jeden ze zprostředkovaných filmů je s názvem v překladu „Bavorský les jako les“ nebo televizní seriál „Místo v národním parku“, který je natáčený v chráněných oblastech, kde vystupují doprovodní zaměstnanci přírodního parku.

Je zde také hojně rozvinuta cykloturistika, která je prohloubena a spojena v rámci Operační programu s NP Šumava. Avšak v průběhu let se začíná čím dál tím více rozvíjet městská turistika, a ta venkovská, vyloženě přírodní upadá. Právě proto se Bavorsko snaží svou oblast opět zviditelnit, a to nejen pro své domácí návštěvníky, ale hlavně také pro potencionální zahraniční klientelu.

Nelze se ubránit pocitu, že bavorská strana NP si návštěvníků jako takových více váží, snaží se jim nabídnout opravdu kvalitní produkty a snaží se aktivně aplikovat získané finanční prostředky. Pokud se podíváme k nám, tak tady snaha o propagaci sice také v jisté míře je, ale dosti „pokulhává“. Největším problémem asi budou finanční prostředky, které se neustále někam ztrácejí. Pokud se na to podíváme z finanční stránky, tak cenový rozdíl mezi německou a českou stranou se zase až tolik neliší.

Pokud byste se chtěli vydat do jádra Bavorského lesa tak jsou pro vás připravené mapy a případně i průvodce, který by vás danou oblastí provedl. Za to u nás management není schopen sehnat někoho, kdo by vám dokázal podat podrobné informace na vhodném místě, mnohdy tyto informace nemá ani sama správa Národního parku, což je dosti tristní fakt. Raději si správa NP vymyslí zákazy na základě dílčích úvah, kam zrovna nesmíte jít, po které trase, aniž by dokázala podat veřejnosti dostačující vysvětlení, proč tomu tak je a jaké jsou výjimky. Tyto zákazy a jistá uzavřenost posléze odradí potenciální turisty v oblasti a lze předpokládat, že si příště vyberou jinou lokalitu, kde stráví svůj volný čas.

Mapa 004: Přenocování na 1000 obyvatel z roku 2005

K ochraně přírody a k jejímu zlepšování přispívá i tento článek z časopisu Ochrana přírody. Autor: František Pelc

„...Není bez zajímavosti, že všechny naše národní parky jsou přeshraniční. Jakkoliv jsou tedy otázky managementu přírodních stanovišť klíčové pro příslušnou správu území, národní parky se už dávno, a to všude na světě, zabývají nejenom ochranou „svého“ přírodního prostředí. Jsou také neobyčejně atraktivní marketingovou značkou, která pomáhá přinést do zpravidla hospodářsky marginálnějších a chudších regionů zvýšenou prosperitu, spojenou především s vyšší mírou turistiky a s rozvojem kvalitnější infrastruktury v zázemí i uvnitř národních parků. „

Z článku vyplývá, že jak už jsme si mohli všimnout na mapě č. 001, veškeré naše národní parky leží při hranici s jiným cizím státem, kde bohužel mnohdy je ochrana a propagace mnohem na lepší úrovni než v České republice, což se promítá i do návštěvnosti těchto území a také do funkčnějších managementových opatření.

„Obce, které zasahují do národních parků, jsou chtě nechtě dotčeny jejich existencí, proto Ministerstvo životního prostředí zohlednilo tuto skutečnost v některých svých dotačních programech. Například nový program Státního fondu životního prostředí zavádí podporu drobných projektů obcí v národních parcích. Malým obcím, které nemají prostředky na spolufinancování operačních programů, MŽP umožnilo čerpat náhradu jejich podílu do výše 3 milionů korun z podpory těchto programů. To znamená, že by pro tyto obce mohly být dostupné i středně velké projekty do objemu investic 30 milionů korun. V současnosti jsou v operačních programech vytvořeny pro tyto účely zdroje ve výši 50 milionů korun. Možná se to zdá málo, ale tyto finanční prostředky představují podporu 50 smysluplných středně velkých akcí ročně, na něž by malé obce běžně nedosáhly.

Ještě průlomovější je usnesení vlády z prosince loňského roku, které schválilo pro specifickou oblast Šumavy tzv. krajinný integrovaný plán rozvoje. Plán ukládá všem dotčeným ministerstvům, aby do svých operačních programů, zaměřených na různé oblasti života, promítla pro obce šumavského regionu desetiprocentní bonifikaci. Jde o pilotní projekt, který se může stát vzorem pro další specifické oblasti v souladu s Politikou územního rozvoje. Uvedená opatření reagují na dlouho podceňovanou skutečnost, že ochrana přírody se nedá dělat bez spolupráce s místními samosprávami.“ [7]

9.3 Vzájemná spolupráce

V rámci evropských operačních programů se Bavorsko a Šumava zapojily do vzájemné spolupráce. Jelikož cestovní ruch v rámci celé této oblasti klesá, čerpají společně finance na rozvoj a lepší propagaci. Například byly vybudovány lepší a rozsáhlejší cyklostezky a jsou konány různé vzájemné workshopy.

Společnou turistickou destinaci Bavorský les a Šumava prezentovala Regionální rozvojová agentura Šumava ve dnech 20.1.- 23.1.2011 na 17. ročníku veletrhu cestovního ruchu Slovakia Tour v Bratislavě. Účast na veletrhu byla spolufinancována Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci projektu: Turistický destinační management Bavorský les – Šumava“.

Bohužel musím konstatovat, že na veletrhu cestovního ruchu Holiday World 2011, kde měla být propagace také společná, jsem se setkala s neznalými zástupci destinace, kteří nedokázali podat žádné hodnotné informace. Což velmi lehce zapříčinilo to, že se ke stánku potencionální návštěvníci nehrnuli, ba naopak ho míjeli. Jediní, kdo se z mého pohledu na stánku zastavil, byli tzv. sběrači, kteří sbírají vše, co jim pod ruku přijde. Je to velká škoda. Tady tyto akce jsou víceméně hrazeny z našich finančních prostředků, ale nepřinášejí to téměř žádnou efektivitu a peníze jsou zbytečně doslova „promrhány“.

10 OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE ČR - BAVORSKO

Podle nařízení (ES) č. 1083/2006 byl předložen program Cíl 3 – Program příhraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko, dále jen Bavorsko, pro období 2007-2013. Je zaměřen na realizaci cíle „Evropská územní spolupráce“ se zaměřením na spolupráci mezi Českou republikou a Bavorskem. Spadá pod regionální operační programy.

Již od 90.let se mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko (Freistaat Bayern) vyvíjela dobrá institucionální a tematická spolupráce. Díky tomu, že Česká republika byla přijata do Evropské unie prohloubila se již dříve dobrá spolupráce v úzké partnerství.

V prosinci roku 2005 se uskutečnilo první intenzivní jednání mezi Českou republikou, zastoupenou Národním orgánem Ministerstvem pro místní rozvoj a Bavorskem, zastoupeným Bavorským státním ministerstvem hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie.

Operační program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Bylo na něj vyčleněno 115,51 mil. €, které mají být z českých a německých národních veřejných zdrojů doplněny o 20,38 mil. €. Pro českou stranu je z fondů Evropské unie plánováno přibližně 55,04 mil. €, což činí 0,21 % veškerých určených prostředků z fondů pro Českou republiku. Přičemž na prioritní osu 2 Rozvoj území a životního prostředí je vyčleněno 43,3 mil.€, 37,5 %. [4]

V případě operačních programů příhraniční spolupráce je velmi důležitý dopad projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice.

Mapa 005: Dotační území programu Cíl 3

- vyvážená česko-bavorská dotační oblast

Tato mapa zobrazuje kraje, na které se vztahuje dotační program, tzn. kraj Karlovarský, Plzeňský, Jihočeský a zemské okresy Cham, Freyung – Grafenau, Hof, Neustadt an der Waldnaab, Regen, Schwandorf, Tirschenreuth a Wunsiedel im Fichtelgebirge, jakož i statutární města Hof a Weiden v Horním Falcku.

10.1 SWOT ANALÝZA

V rámci cíle 3, byla vypracována SWOT analýza, kde byly sledovány 2 oblasti:

- 2) Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě
- 3) Rozvoj území a životního prostředí

Oblast Rozvoj území a životního prostředí je rozdělena do několika sektorů:

- životní prostředí a ochrana přírody
- územní plánování a rozvoj venkovského prostoru
- doprava
- informace a komunikace

Sektor 1: Životní prostředí a ochrana přírody

10.1.1 Silné a slabé stránky

Silné stránky - Strengths
rozsáhlá území málo dotčené přírody se zpřísněným režimem ochrany přírody a krajiny, zastoupení území režimem ochrany přírody a krajiny, zastoupení území Natura 2000 v celém sledovaném území
výrazné zastoupení chráněných území v mezinárodní síti chráněných území
vysoký podíl zalesněných území
vysoký podíl vodních zdrojů klasifikovaných jako zdroje s „dobrým ekologickým stavem“ dle WRRL (směrnice o vodních zdrojích)
významné zastoupení přirozené rybniční soustavy
od začátku 90. let zlepšování kvality ovzduší, nízké přeshraniční emise v důsledku technologického pokroku ve výrobních procesech, především v České republice
fungující systémy pro monitorování znečištění ovzduší
rostoucí stupeň připojení na síť čištění odpadních vod, především na české straně v severní části sledovaného území

pokračující rekultivace území po těžbě uhlí v severní části regionu dobré vybavení zařízeními pro zásobování vodou, energiemi, odstraňování odpadu a čištění odpadních vod na bavorské straně a v severní části sledovaného území na české straně
průběžné zlepšování situace v jižní části sledovaného území díky výstavbě a modernizaci zařízení pro zásobování vodou, energiemi, odstraňování odpadu a čištění odpadních vod
dostatečné vodní zdroje vysoké kvality
částečné příkladné odstraňování odpadu
dobré využití obnovitelných energií (především biomasy), úspěšné vzorové projekty

Slabé stránky - Weaknesses
nízká úroveň ekologického povědomí obyvatelstva
rozdílné koncepce ochrany přírody uplatňované v Národním parku Šumava a Národním parku Bavorský les
vysoké zatížení oxidem dusíku v důsledku rostoucí intenzity dopravy, narůstající problémy s prašným aerosolem, především ve městech
– přetrvávající poškození lesů imisemi v severní části regionu
místně ohraničené oblasti s přirozeně zvýšeným obsahem toxicky účinných látek v půdě (např. arzén, olovo)
na několika místech nízká kvalita vodstva (biologicko-chemický stav v České republice, hydromorfologický stav v celém regionu)
devastované území a staré zátěže v důsledku těžby, průmyslu a skládek v severní části sledovaného území v České republice
nepříznivé dopady intenzivních forem hospodaření v zemědělství na přírodní zdroje, především na kvalitu půdy, erosi, biologickou diverzitu, kvalitu podzemní vody, krajinu
narůstající množství odpadu, nízký podíl tříděného a recyklovaného odpadu v České republice, nevyřešené problémy s ukládáním odpadu
deficity v míře výstavby a stavu zařízení pro zásobování vodou, energiemi a odstraňování odpadu a čištění odpadních vod na české straně, především v malých obcích
nedostatečné čištění odpadních vod v České republice

Na základě SWOT analýzy silných a slabých stránek, lze vidět, že oblast jako taková má výrazné zastoupení chráněných území v mezinárodní síti chráněných území, vysoký podíl zalesněných území apod. a zároveň také významné zastoupení v přirozené rybníční soustavě, a však překážkami jsou neustále velmi nízké ekologické podvědomí obyvatelstva, devastované území a staré zátěže v důsledku těžby, průmyslu a skládek v severní části sledovaného území v České republice. U nás, v České republice, je také problém nedostatečné čištění odpadních vod, a to i přes postupné zlepšování.

10.1.2 Příležitosti a hrozby

Příležitosti - Opportunities
efektivní využití obnovitelných zdrojů energie, technologické inovace v energetické oblasti
zlepšení hospodaření s energetickými zdroji v regionálním měřítku (recyklace odpadu, energetické využití biomasy apod.)
možnost využití přírodního potenciálu oblasti pro rozvoj cestovního ruchu, rozvoje zaměstnanosti a možnosti výdělků, využití rozvoje obcí
revitalizace poškozených území pro funkční využití, mezi jiným v rámci možných nových úprav vodních toků (ochrana před povodněmi)
obnova lesu a aplikace ekologických forem hospodaření v severní části regionu
revitalizace průmyslových a vojenských ploch ležících ladem
ekologická výchova a komunikace (např. v rámci Agendy 21)
zintenzivnění přeshraniční spolupráce, především v oblasti ochrany přírody a krajiny, energetických a dopravních technologií
využití nástrojů územního plánování při revitalizaci krajiny
společné využití zdrojů pitné vody
další zdokonalování energetických systémů využívajících alternativní zdroje energie
přenos zkušeností a využití technologií pro čištění odpadních vod v malých obcích

Rizika - Threatments
přetrvávání konfliktu mezi obcemi a institucemi ochrany přírody při řešení otázek souvisejících s potřebou stabilizace krajinářsko-ekologických hodnot území
částečně nadměrné turistické využití přírody a krajiny, formou velkoplošných technických zásahu
klesající životní kvalita a kvalita životního prostředí v okolí transitních tras, pokud nedojde k řešení dopravních problému na regionální, národní a mezinárodní úrovni
nadměrné využívání zdrojů s nepříznivým vlivem na půdu a biodiverzitu
neřešení otázek starých zátěží a ukládání odpadu
možný pokles turistického využití oblasti v důsledku znehodnocení přírody a krajiny
úpadek technické infrastruktury a tím zhoršování životního prostředí na české straně způsobující možný zesílený odliv obyvatelstva z venkovských oblastí
kapacity čistíren odpadních vod jsou v Bavorsku skoro vyčerpány, vysoké náklady na novou výstavbu a rozšíření

Velkou výhodou této oblasti je, že lze využít přírodního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoje zaměstnanosti, přičemž od 1. května 2011 otevírá Německo, po sedmiletém přechodném období své pracovní trhy pracovním silám z osmi zemí, které přistoupily do EU v roce 2004, tzn. i pro Českou republiku. To znamená, že od tohoto data není potřeba pracovní povolení. Což by mohlo přinést zvýšený zájem o pracovní místa v Německu.

Bohužel se zde najdou také hrozby, které mohou projekt, ohrozit, zpomalit či dokonce vést k jeho zániku. A to například přetrvávání konfliktů mezi obcemi a institucemi ochrany přírody při řešení otázek souvisejících s potřebou stabilizace krajinářsko-ekologických hodnot území, nebo také osoby dosazené do vyšších míst, které nedokážou spolupracovat s druhou stranou. Avšak největší hrozbou, která může nastat, je špatné zacházení s financemi, s nedostatečným využíváním na správných místech (úniky) a samozřejmě také nedostatek celkových financí.

10.2 Rozvoj území a životního prostředí

Dalo by se konstatovat, že v posledních letech se ochrana přírody a ŽP vyvíjí příznivě, a to jak na straně Bavorska, tak i v ČR. Zvláště pak u nás bylo možné vyřešit řadu problémů z předchozích období, a to díky tomu, že je velká snaha zlepšit situaci a jsou k dispozici štědré Evropské prostředky z operačních programů. Důležitým záměrem je zachovat přírodní hodnoty území, také v závislosti na rozvoji cestovního ruchu. Mezi hlavní nedostatky, které charakterizují současnou situaci, patří obecně zejména znečištění ovzduší, vody a půd škodlivými látkami, které je znepokojivě vysoké. V některých oblastech regionu existují problémy s odpady a s dostatečným čištěním odpadních vod. Dále intenzivní zemědělské hospodaření způsobuje řadu problémů, které mají velký a čitelný dopad na přírodní ekosystémy (např. hnojení, rozšíření cest, apod.).

Postupně se zavádějí do praxe více a více digitální informační a komunikační technologie, a inovační metody. Avšak tento vývoj se netýká celého území a všech částí jeho správy. Informační centra jsou nedostatečně vybavena a to zejména ve venkovských oblastech.

ZÁVĚR

Podstatou práce bylo porovnat úroveň ochrany přírody, krajiny a její otevřenost a propagaci u nás a v zahraničí. Konkrétně na srovnání mezi regiony NP Šumava - NP Bavorský les.

Dle očekávání se bohužel po nastudování a srovnání ukázalo, že Česká republika nemá legislativu tak flexibilní a moderně propracovanou jako v jiných i okolních státech. Je více úzce zaměřená na dílčí úkoly, bez širší vize a reakce na současný stav věcí veřejných jako celku!

Na příkladu CHKO a NP Šumava je patrné, že nejen zákon, ale i funkce institucí v ochraně přírody jsou jiné než u nás, jelikož u nás struktura jako taková příliš nefunguje, neosvědčuje se. Důvodem je mnoho faktorů, které plynulý chod systému ochrany ovlivňují. Je to dáno i díky tomu, že se často mění představitelé na vyšších pozicích (ředitelé, ministři), kteří nejsou voleni. K nefunkčnosti systému dále dochází také tím, že se neustále nějakým způsobem mění pravidla a probíhá neustálý boj o finanční prostředky. Veřejná správa je málo pružná a to se posléze odráží i na managementu území. Nedostatečná propagace je dalším z důvodů neúspěchů ochrany přírody, nebo naopak propagace až příliš přehnaná u jednotlivostí, kdy se zbytečně vyplývají finanční prostředky, a efekt je nulový. To navazuje na cestovní ruch, který v této oblasti pomalu upadá a přelévá se do jiných destinací a to mimo chráněná území, problémem je i odliv do vzdálených lokalit mimo chráněnou přírodu. Tím pádem se omezuje i příjem finančních prostředků z turistiky a poplatků.

Obě dvě legislativy států (ČR a Bavorska) se opírají o trvale udržitelný rozvoj, což je v dnešní době globálně požadováno. Ale jak už bylo řečeno, nacházejí se tady mnohé odchylky. Bavorský zákon se více orientuje na veřejnost, viz článek 2 obecné povinnosti k ochraně přírody – „...*výchovné, vzdělávací a informační média mají upozorňovat, aby se ostatní dozvěděli o důležitosti ochrany přírody a krajiny, jakož i zásadní cíle a úkoly ochrany přírody a krajiny s cílem zvýšit pocit odpovědnosti za pečlivý přístup k přírodě a krajině a podporovat zodpovědně využívání přírodních zdrojů*“. Což v české legislativě chybí, německý zákon se může opřít i o stanovisko vědeckého orgánu Akademie ochrany přírody a krajiny, která vede výzkumy v rámci příslušných akademických institucí apod., ale zároveň tvoří aktuální vize.

Po srovnání zákonů lze konstatovat, že v české verzi se nachází až příliš mnoho „striktních“ zákazů, například u národních parků: „*Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením*“ dále § 16 zákona 114/1992 Sb. Přičemž v bavorské legislativě se píše i: „*Národní parky slouží obyvatelstvu ke vzdělání a rekreaci, jsou otevřené, a splňují ochranné účely*“ dále Článek 8 Bavorského zákona, což v české verzi byste těžko hledali.

Česká republika bohužel mnohdy nenaplnuje literu zákona, což se dále může promítnout i do jiných oblastí než je ochrana přírody, například podle dostupné statistické analýzy v regionu Šumava rok od roku mírně klesá návštěvnost, konkrétně turistů, kteří by byli ochotni v dané lokalitě i přenocovat a strávit zde více než jeden den. Podle tab.1, lze porovnat, že v roce 2006 byla návštěvnost v ubytovacích zařízení 711 666 osob, v roce 2008 cca o sto tisíc méně, tzn. 609 118 osob, a v roce 2010 návštěvnost klesla na 597 784 osob. Což v rámci intervalu dvou let jsou čísla klesající a vypovídající o stavu managementu různých institucí.

V ochraně přírody a v managementu se musíme, jako stát a jeho instituce, ještě hodně a mnohé učit. Je nutno začít se na základě srovnání pravomocí obou institucí dívat na problematiku ochrany přírody a krajiny střídměji, pragmatičtěji a efektivněji.

POUŽITÁ LITERATURA

Seznam bibliografických zdrojů:

[1] PETRÁČKOVÁ, Věra; KRAUS, Jiří . *Akademický slovník cizích slov*. Praha : Academia Praha, 2001. 834 s. ISBN 80-200-0607-9.

[2] PUKOVCOVÁ, Erna. *Ekologický a technologický slovník*. Ostrava : Montanex, a.s., 2004. 185 s. ISBN 80-7225-103-1.

Seznam internetových zdrojů:

[3] *Pflege - und Entwicklungsplan Naturpark Bayerische Wald* [online]. Zwiesel : Info-Zentrum 3, 2007 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.naturpark-bayerwald.de/pepl/pepl-2009.pdf>>.

[4] Česká republika. Cestovní ruch na Šumavě: Akční program. In *Rozvojový koncept udržitelného cestovního ruchu*. 2007, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <http://www.oete.de/tourism4nature/results/su_pictures/su03_tmp_cz.pdf>.

[5] Česká republika. ZÁKON 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. In *ZÁKON 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny*. 1992, -, s. 1-82. Dostupný také z WWW: <<http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1?opendocument>>.

[6] *Gesetz über den Schutz der Natur* [online]. 2006 [cit. 2011-01-17]. Bayerische Staatsregierung. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-bayern.de/jportal/portal/page/bsbayprod.psml?showdoccase=1&doc.id=jlr-NatSchGBY2005rahmen&doc.part=X&doc.origin=bs>>.

[7] PELC, František. Ochrana přírody. *Ochrana přírody* [online]. 2010, [cit. 2010-10-10]. Dostupný z WWW: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/autor/frantisek-pelc.html>

- [8] *Monitoring návštěvníků v turistickém regionu Šumava* [online]. 2006/2007 [cit. 2011-05-02]. CzechTourism. Dostupné z WWW: <http://www.czechtourism.cz/files/regiony/monitoring_zima_06_07/PP_sumava07.pdf>.
- [9] *Český statistický úřad* [online]. 2007, 14.2.2009 [cit. 2011-05-02]. Český statistický úřad. Dostupné z WWW: <<http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/9211-08>>.
- [10] *Zakony-online* [online]. 2005-2011 [cit. 2010-07-13]. Zákon o životním prostředí. Dostupné z WWW: www.zakony-online.cz
- [11] *Isumava* [online]. 2010 [cit. 2011-01-17]. Oficiální rozcestník cestovního ruchu turistického regionu Šumava. Dostupné z WWW: <http://www.isumava.cz/>
- [12] *Wikipedia* [online]. 2010 [cit. 2011-01-17]. Chráněná krajinná oblast. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/CHKO>>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Seznam map:

Mapa 001 : NP ČR s jejich zahraničními částmi.....	20
Mapa 002: Euroregion Jihozápad v roce 2004.....	28
Mapa 003: Region NP Bavorský les.....	32
Mapa 004: Přenocování na 1000/obyvatel z roku 2005.....	48
Mapa 005: Dotační území Cíl 3.....	52

Seznam obrázků:

Obr.1: Zjednodušený model MŽP.....	22
Obr.2: Podíl chráněných území na celkové výměře odpovídající územní jednotky.....	29
Obr.3: Skladba návštěvníků zima 2006/2007.....	29
Obr.4: Důvody návštěvy regionu.....	30

Seznam tabulek:

Tab.1: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních.....	31
--	----

PŘÍLOHY

Smlouva o příhraniční spolupráci v rámci operačního programu ČR – BAVORSKO 2007-2013.

**Partnerschaftsvereinbarung Ziel 3 Freistaat Bayern-Tschechische Republik 2007-2013 (INTERREG IV)
Partnerská dohoda Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko 2007-2013**

Gegenstand der Partnerschaftsvereinbarung Účel partnerské dohody	
Gegenstand dieser Partnerschaftsvereinbarung ist die Festlegung von Rechten und Pflichten der an dem Projekt	Účelem této partnerské dohody je stanovení práv a povinností na projektu
Projektname:	
Název projektu:	
beteiligten Partner.	se účastnících partnerů.
Partner Partneři	
(1) Partner im Sinne von Artikel 2 Nr. 4 der Verordnung (EG) Nr. 1083/2006 ist, wer an der Einleitung oder Einleitung und Durchführung des Projektes verantwortlich mitwirkt.	(1) Partner ve smyslu článku 2 č.4 Nařízení (ES) č.1083/2006 je ten, který odpovědně spolupůsobí při zahájení nebo při zahájení a realizaci projektu.
(2) An dem Projekt sind die im Antrag Ziel 3 Freistaat Bayern-Tschechische Republik 2007-2013 aufgeführten Partner beteiligt.	(2) Projektu se účastní partneři uvedení v projektové žádosti Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013.
Artikel 20 der Verordnung (EG) Nr. 1080/2006 Článek 20 Nařízení (ES) č.1080/2006	
Gemäß Artikel 20 der Verordnung (EG) Nr. 1080/2006	Dle článku 20 Nařízení (ES) č.1080/2006
(1) benennen die Partner aus ihrer Mitte einen federführenden Partner (Leadpartner).	(1) jmenují partneři ze svých řad hlavního příjemce (vedoucího partnera).
(2) nimmt der Leadpartner folgende Aufgaben wahr:	(2) plní vedoucí partner následující povinnosti:
(a) Der Leadpartner ist für die Durchführung des gesamten Projektes verantwortlich.	(a) Vedoucí partner je zodpovědný za realizaci celého projektu.
(b) Der Leadpartner legt die Modalitäten für die Beziehungen zwischen ihm und den anderen Partnern in einer Partnerschaftsvereinbarung fest. Die Partnerschaftsvereinbarung enthält insbesondere Bestimmungen, die eine Verwendung der für das Projekt bereitgestellten EU-Mittel nach den Grundsätzen der wirtschaftlichen Haushaltsführung gewährleisten, sowie Modalitäten für die Wiedereinziehung von ohne rechtlichen Grund gezahlten EU-Mitteln.	(b) Vedoucí partner stanoví podmínky pro své vztahy s ostatními partnery v partnerské dohodě. Partnerská dohoda obsahuje především ustanovení zaručující řádné použití prostředků EU vyčleněných na projekt, včetně podmínek pro zpětné získání neoprávněně vyplacených prostředků EU.
(c) Der Leadpartner vergewissert sich, dass die von den Partnern gemeldeten Ausgaben zur Durchführung des Projektes getätigt wurden und sich auf	(c) Vedoucí partner se ujistí, že výdaje vykázané partnery byly vynaloženy pro účely realizace projektu a že odpovídaly činnostem, které byly mezi partnery dohodnuty.
	(d) Vedoucí partner se ujistí, že výdaje vykazované partnery byly potvrzeny příslušnými kontrolory.
	(e) Vedoucí partner je zodpovědný za převod příspěvku EU partnerům.
	(3) nese každý partner odpovědnost v případě

<p>die zwischen den Partnern vereinbarten Tätigkeiten beziehen.</p> <p>(d) Der Leadpartner vergewissert sich, dass die von den Partnern gemeldeten Ausgaben von den zuständigen Prüfern bestätigt worden sind.</p> <p>(e) Der Leadpartner ist für die Überweisung der EU-Beteiligung an die Partner zuständig.</p> <p>(3) trägt jeder Partner die Verantwortung im Fall von Unregelmäßigkeiten der von ihm gemeldeten Ausgaben.</p> <p>(4) informiert jeder Partner, der seinen Sitz weder in der Bundesrepublik Deutschland noch in der Tschechischen Republik hat, den Mitgliedstaat, in dem er seinen Sitz hat, über seine Beteiligung an dem Projekt.</p>	<p>jakékoli nesrovnalosti ve výdajích, které vykázal.</p> <p>(4) uvědomí každý partner, který nesídlí ani ve Spolkové republice Německo, ani v České republice, členský stát ve kterém se nachází, o své účasti na projektu.</p>
---	--

Artikel 17 der Verordnung (EG) Nr. 1080/2006
Článek 17 Nařízení (ES) č.1080/2006

<p>Gemäß Artikel 17 Absatz 2 der Verordnung (EG) Nr. 1080/2006</p> <p>(1) werden aufgrund von Unregelmäßigkeiten gezahlte EU-Mittel (einschließlich etwaiger Verzinsungen) beim Leadpartner wieder eingezogen.</p> <p>(2) erstatten die Partner dem Leadpartner die ohne rechtlichen Grund gezahlten EU-Mittel (einschließlich etwaiger Verzinsungen) nach der zwischen ihnen getroffenen Haftungsregelung.</p>	<p>Dle článku 17 odst.2 Nařízení (ES) č.1080/2006</p> <p>(1) budou v důsledku nesrovnalosti vyplacené prostředky EU (včetně příslušného zúčtování) získány zpět od vedoucího partnera.</p> <p>(2) vrátí partneři vedoucímu partnerovi veškeré neoprávněně vyplacené prostředky EU (včetně příslušného zúčtování) dle ustanovení o zárukách stanoveného mezi nimi.</p>
---	---

Artikel 7 der Verordnung (EG) Nr. 1828/2006
Článek 7 Nařízení (ES) č.1828/2006

<p>Werden EU-Mittel gewährt, so erklären sich die Partner damit einverstanden, dass sie in das gemäß Artikel 7 Absatz 2 Buchstabe d der Verordnung (EG) Nr. 1828/2006 zu veröffentlichende Verzeichnis der Begünstigten aufgenommen werden.</p>	<p>Pokud budou poskytnuty prostředky EU, pak partneři souhlasí s tím, že budou dle čl. 7 odst. 2 písmenko d) Nařízení (ES) č.1828/2006 zveřejněny v seznamu příjemců.</p>
---	---

Pflichten der Partner
Povinnosti partnerů

<p>(1) Die Partner nehmen ihre Verantwortung zur erfolgreichen Durchführung des Projektes wahr. Insbesondere verpflichten sich die Partner,</p> <p>(a) ihre projektbezogenen Aufgaben gewissenhaft und fristgerecht zu erfüllen.</p> <p>(b) die EU-Mittel nur zur Erfüllung des Bestimmungszwecks zu verwenden.</p> <p>(c) bei der Durchführung des Projektes die Grundsätze der wirtschaftlichen</p>	<p>(1) Partneři berou na vědomí svou zodpovědnost za úspěšnou realizaci projektu. Partneři se především zavazují</p> <p>(a) plnit své úkoly vztahující se k projektu svědomitě a v odpovídající lhůtě.</p> <p>(b) použít prostředky EU pouze ke splnění stanoveného účelu.</p> <p>(c) dodržovat při realizaci projektu zásady řádného použití prostředků.</p> <p>(d) dodržovat evropské a národní právo.</p>
---	--

<p>Haushaltsführung zu beachten. (d) europäisches und nationales Recht einzuhalten. (2) Zur Haftungsregelung siehe Anlage zur Partnerschaftsvereinbarung.</p>	<p>(2) Ustanovení o zárukách viz.Příloha partnerské dohody.</p>
<p>Dokumente Dokumenty</p>	
<p>Der Antrag Ziel 3 Freistaat Bayern-Tschechische Republik 2007-2013 mit sämtlichen Änderungen und Ergänzungen sowie die Anlage zur Partnerschaftsvereinbarung sind untrennbarer Bestandteil dieser Partnerschaftsvereinbarung.</p>	<p>Projektová žádost Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013 se všemi změnami a doplněními, jakož i příloha Partnerské dohody jsou neodlučitelnou součástí této partnerské dohody.</p>
<p>Änderung dieser Partnerschaftsvereinbarung Změna této partnerské dohody</p>	
<p>(1) Eine Änderung dieser Partnerschaftsvereinbarung kann durch eine Änderung der Zusammensetzung der Partner oder durch eine Änderung der Haftungsregelung eintreten. (2) Eine Änderung dieser Partnerschaftsvereinbarung bedarf der Schriftform und der Zustimmung der antragsbearbeitenden Stelle.</p>	<p>(1) Změna této partnerské dohody může nastat změnou složení partnerů nebo změnou ustanovení o zárukách. (2) Změna této partnerské dohody musí být učiněna písemně a vyžaduje souhlas místa zpracovávající žádost.</p>
<p>Schlussbestimmungen Závěrečná ustanovení</p>	
<p>Weitergehende Regelungen der Partner dürfen nicht gegen den Inhalt dieser Partnerschaftsvereinbarung verstoßen.</p>	<p>Další ustanovení partnerů nesmí narušovat obsah této partnerské dohody.</p>
<p>Inkrafttreten Nabytí platnosti</p>	
<p>Die Partnerschaftsvereinbarung tritt in Kraft, sobald sie von allen Partnern unterzeichnet worden ist.</p>	<p>Partnerská dohoda nabývá platnosti poté, co byla podepsána všemi partnery.</p>
<p>Partner:</p>	
<p>Ort/Místo, Datum:</p>	
<p>Unterschrift/Podpis:</p>	
<p>Partner:</p>	
<p>Ort/Místo, Datum:</p>	
<p>Unterschrift/Podpis:</p>	

Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	
Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	
Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	
Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	
Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	
Partner:	
Ort/Misto, Datum:	
Unterschrift/Podpis:	

Haftungsregelung
Ustanovení o zárukách

- Die Partner haften im Verhältnis ihres Mitverschuldens. Ist für keinen Partner ein Verschulden feststellbar, so haften die Partner im Verhältnis ihrer Projektanteile.
Partneři ručí v poměru svého spoluzavinění. Nelze-li u žádného partnera stanovit zavinění, pak ručí partneři v poměru svých projektových částí.
- Andere Haftungsregelung/Jiné ustanovení o zárukách

